Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Alexandra Húsková

Kritériá hodnotenia slohových prác

2014

Publikácia bola vydaná a financovaná z prostriedkov ESF v rámci národného projektu Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov.
ITMS kód projektu 26120130002
ITMS kód projektu 26140230002

METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Kritériá hodnotenia slohových prác

Alexandra HÚSKOVÁ

Bratislava 2014

Názov:	**Kritériá hodnotenia slohových prác**
Autor:	PhDr. Alexandra Húsková
Recenzenti:	PhDr. Katarína Hincová, PhD. Mgr. Dagmar Čtvrtníčková
Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum v Bratislave
Odborná redaktorka:	Mgr. Terézia Peciarová
Grafická úprava:	Ing. Monika Chovancová
Vydanie:	1.
Rok vydania:	2014
Počet strán:	54
ISBN	**978-80-8052-760-0**

OBSAH

Úvod 5

1 Teoretické východiská a vymedzenie pojmov 6
1.1 Štylistika a jazykové roviny 6
1.2 Slohové postupy 7
1.3 Slohový útvar a žáner 8
1.4 Hybridizácia jazykových štýlov a slohových postupov 9
1.5 Slohotvorný (štýlotvorný) proces 10

2 Kritériá hodnotenia slohových prác 11
2.1 Záväzné kritériá hodnotenia slohových prác pre stredné školy 11
2.2 Jazyková korektúra a korektorské značky 38
2.3 Niekoľko zásad správneho formátovania dokumentov 38
2.4 Ukážka žiackej slohovej práce s príkladom komentovaného hodnotenia 39

Záver 42
Zoznam bibliografických odkazov 43
PRÍLOHY 44

Úvod

Predmet slovenský jazyk a literatúra, ktorý je súčasťou vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia, patrí medzi kľúčové všeobecnovzdelávacie predmety. Základným obsahom inovovaného vzdelávacieho štandardu predmetu slovenský jazyk a literatúra pre druhý stupeň základnej školy, ale aj pre strednú školu sú dve vzájomne sa doplňujúce zložky – jazyk a literatúra, pričom dôraz sa kladie na jazykovú zložku. Dôležitou súčasťou jazykovej zložky predmetu je tvorba vlastných textov/prejavov, čo nevyhnutne vedie (okrem iného) k posilneniu slohovej výchovy.

Hlavným cieľom akreditovaného vzdelávacieho programu *Hodnotiace kritériá na opravu slohových prác* je prehlbovať a inovovať predmetové kompetencie potrebné na aplikáciu nových poznatkov z oblasti slohu a jeho hodnotenia vo výučbe slovenského jazyka a literatúry a integrovať ich do vyučovacieho procesu na druhom stupni základných škôl a na stredných školách.
K uvedenému vzdelávaciemu programu je vytvorený učebný zdroj, ktorý by mal pomôcť účastníkom akreditovaného programu zorientovať sa v problematike nových poznatkov z oblasti štylistiky a zjednotiť sa pri oprave slohových prác, a to na základe stanovených kritérií.

Učebný zdroj je koncipovaný jednak ako pomôcka pre lektora pri „oživovaní“ vybraných poznatkov z oblasti štylistiky a objasňovaní inovovanej terminológie z tejto oblasti, ale hlavne ako pracovný materiál pre tvorivé dielne, základom ktorých je skupinová práca účastníkov vzdelávania.

Autorka

1 Teoretické východiská a vymedzenie pojmov

1.1 Štylistika a jazykové roviny

Štylistika je jazykovedná disciplína, ktorá skúma výrazové prostriedky a kompozíciu **textu,** pričom pod pojmom **text** rozumieme všetky jazykové prejavy, ktoré vznikajú komunikáciou (ústnou/písomnou) medzi ľuďmi (napr. rozhovor, slávnostný prejav, referát, súkromný list, žiadosť atď.).
Štylistika nemá vlastné jazykové/mimojazykové prostriedky, „požičiava", vyberá si ich z jednotlivých rovín jazykového systému, a to s ohľadom na **spôsob** a **vhodnosť** ich **využitia** v rôznych druhoch textu. Tieto cieľavedome vybrané prostriedky nazývame **štylémy.**
Štylémy sú základnými jednotkami štylistiky; sú to **výrazové prostriedky** textu, ktoré ho charakterizujú, špecifikujú, určujú jeho zmysel a dodávajú mu štýl.
Štylistiku môžeme zjednodušene vnímať ako náuku o **jazykovom štýle textu.**

Jazykové roviny jazyka a jazykovedné disciplíny, ktoré ich skúmajú:

Jazykové roviny	**Jazykovedné disciplíny**
zvuková	fonetika, fonológia
významová	lexikológia, morfematika
tvarová	morfológia
skladobná	syntax
štylistika	

Jazykový štýl je cieľavedomý výber a využívanie výrazových prostriedkov typických pre istý jazykový prejav alebo pre istého autora. Tento výber výrazových prostriedkov ovplyvňujú tzv. **štýlotvorné činitele,** ktoré sa delia na subjektívne (povaha, vek, vzdelanie, komunikatívnosť autora atď.) a objektívne (téma, funkcia prejavu, komunikačná situácia, adresát atď.).

Základné funkčné jazykové štýly a ich najdôležitejšie funkcie

hovorový štýl	komunikatívna (dorozumievacia) funkcia
publicistický štýl	komunikatívna a presvedčovacia, informačná, získavacia a ovplyvňovacia funkcia
náučný štýl	odborno-dorozumievacia funkcia
administratívny štýl	hospodársko-správna funkcia
umelecký štýl	estetická, komunikatívna funkcia
rečnícky štýl	komunikatívna, presvedčovacia a propagačná funkcia

Každý jazykový štýl charakterizuje **určitá štýlová vrstva** jazykových prostriedkov.
Jazykové prostriedky delíme na **štylisticky bezpríznakové jazykové prostriedky,** ktoré sú neutrálne, dajú sa použiť v akomkoľvek prejave (napr. *voda, dva, zajtra, my* atď.), a štylisticky **príznakové jazykové prostriedky,** ktoré text „zafarbujú", dodávajú mu určitý špecifický rys (napr. slovo *cévéčko* v administratívnom texte, slovné spojenie *dobrý kauf* v náučnom texte atď.). **Príznakovosť** jazykových prostriedkov **nie je nemenná,** závisí od typu textu (napr. termíny sú v náučnom texte štylisticky bezpríznakové, neutrálne, ale v umeleckom texte sa stávajú štylisticky príznakovými, špecifickými atď.).

1.2 Slohové postupy

Slohový postup je proces skladania textu do celku, je to postup, ktorý používame pri výstavbe textu. Jeho výber je ovplyvnený zámerom a cieľom jazykového prejavu.

Slohové postupy a funkcia jazykového prejavu

Slohový postup	**Funkcia jazykového prejavu, autorský zámer**
informačný slohový postup	sprostredkovať informácie
rozprávací slohový postup	podať príbeh
opisný slohový postup	vymenovať znaky a vlastnosti
a) výkladový slohový postup b) úvahový slohový postup	objektívne vysvetliť vyjadriť vlastný názor

Porovnanie základných vlastností jednotlivých slohových postupov

Základné vlastnosti	**Slohový postup**
Objektívnosť	informačný, výkladový
Subjektívnosť	opisný, rozprávací, úvahový
Aktualizovanosť	informačný, rozprávací
Nadčasovosť	opisný, výkladový/úvahový
Textová viazanosť	rozprávací, výkladový/úvahový
Výpočet faktov	informačný, opisný
Logicko-príčinné vzťahy	rozprávací, výkladový/úvahový

Špecifické vlastnosti slohových postupov a ich realizácia v jazykových štýloch

	Informačný slohový postup	**Opisný slohový postup**	**Rozprávací slohový postup**	**Výkladový/úvahový slohový postup**
Špecifická vlastnosť	faktografickosť, dokumentárnosť konštatovanie **faktu**	identifikácia znakov na základe analýzy a syntézy **fakt** ako vlastnosť predmetov, osôb a javov	jedinečnosť, neopakovateľnosť **fakt** v čase a priestore	logické zdôvodňovanie vnútorné vzťahy medzi **faktmi** alebo v rámci jedného faktu
Najčastejšia realizácia v jazykových štýloch	administratívny publicistický hovorový	hovorový náučný umelecký	hovorový umelecký publicistický	náučný publicistický umelecký rečnícky

1.3 Slohový útvar a žáner

Slohový útvar je ustálený celok s pevnou štruktúrou a špecifickými znakmi, v ktorom sa realizuje vybraný slohový postup a vybraný jazykový štýl.

Žáner je tematicky a jazykovo uzavretá textová jednotka, v ktorej sa cieľavedome uplatňuje konkrétny slohový postup, konkrétny slohový útvar a konkrétny jazykový štýl. Ak sa pri tvorbe konkrétneho jazykového prejavu dodržia všetky znaky daného žánru, vznikne **konkrétny text** zodpovedajúci realizovanému žánru.

Konkrétny text (napr. slohová práca) vzniká na základe:

1. **vzorového slohového útvaru** s pevne stanovenou štruktúrou a špecifickými znakmi (napr. slohový útvar životopis),
2. **vzorového slohového postupu** s dodržaním pevne stanoveného postupu pri výstavbe textu (napr. informačný slohový postup),
3. **vzorového jazykovéhu štýlu** s pevne stanovenými charakteristikami (napr. umelecký štýl).

Po „poskladaní" týchto troch vzorov (vzor: slohový útvar, vzor: slohový postup a vzor: jazykový štýl) vznikne celok, ucelená tematicky a jazykovo uzavretá textová jednotka – **žáner,** ktorý predstavuje **konečný reprezentatívny vzor** (napr. beletrizovaný životopis).

Žáner ako konečný reprezentatívny vzor slúži na vytvorenie **konkrétneho jazykového prejavu/napísanie konkrétneho textu/konkrétnej slohovej práce** (napr. na napísanie beletrizovaného životopisu Jozefa Maka).

Zmenou ktoréhokoľvek vzoru (slohový útvar, slohový postup, jazykový štýl) sa mení konečný vzor – žáner (napr. zmenou umeleckého štýlu na administratívny sa vytvorí namiesto beletrizovaného životopisu úradný životopis).

Niektoré žánre sa časom ustálili (napr. dizertácia, literárne žánre), preto nepotrebujú na vytvorenie konečného vzoru slohový útvar (napr. román sa tvorí vždy na základe rozprávacieho slohového postupu a umeleckého štýlu, nepotrebuje pomocný vzor slohového útvaru; rôzne druhy románu, napr. dobrodružný román, historický román, román v listoch, sa odlišujú témou alebo kompozíciou). Iné, hlavne administratívne žánre, sa menia s dobou (napr. žiadosť, úradný list).

1.4 Hybridizácia jazykových štýlov a slohových postupov

Miešaniu, kríženiu jazykových štýlov hovoríme **hybridizácia jazykových štýlov.**
Miešaniu, kríženiu slohových postupov hovoríme **hybridizácia slohových postupov.**

V rámci jedného jazykového prejavu (konkrétneho textu) často nachádzame rôzne slohové postupy, napr. v **referáte** sa vo všeobecnosti uplatňuje výkladový slohový postup, ale súčasťou **referátu z fyziky** môže byť napr. opisný (napr. opis nového fyzikálneho prístroja) alebo úvahový (napr. úvaha o jeho využití v praxi) slohový postup. Dôležité je, aby rozhodujúcim slohovým postupom v konkrétnom texte bol výkladový slohový postup.

Takisto sa v **referáte z fyziky** môže vyskytnúť okrem prevládajúceho náučného štýlu napr. aj publicistický štýl (napr. v časti venovanej úspechu vedcov, ktorí zostrojili nový fyzikálny prístroj) alebo administratívny štýl (napr. v časti, ktorá potvrdzuje schválenie patentu).

1.5 Slohotvorný (štýlotvorný) proces

Ak vytvárame nejaký jazykový prejav, píšeme slohovú prácu, produkujeme nejaký text, hovoríme, že slohujeme. Sloveso **slohovať** („štylizovať“) znamená „zostavovať nejaký sloh“, tvoriť nejaký text.

Fázy tvorenia slohovej práce, t. j. **jazykového prejavu:**

Výber **témy** pre slohovú prácu

⇓

Ujasnenie cieľa → výber zodpovedajúceho **slohového postupu**

⇓

Stanovenie štýlotvorných činiteľov → výber vhodného **jazykového štýlu**

⇓

Stanovenie vhodného **slohového útvaru** → následne ujasnenie **žánru** ako konečného vzoru pre napísanie slohovej práce

⇓

Zhromažďovanie a triedenie **faktov** → vyhľadanie príslušných **informácií** k danej téme: knihy, internet atď.

⇓

Vlastná tvorba (písanie) textu → **premyslenie kompozície** (heslovitá osnova) práce

⇓

Štylizácia → premena heslovitej osnovy do viet → vytvorenie **samostatných myšlienkových celkov** (odseky) → pri využití **cudzích myšlienok** správne **citácie** a **bibliografické odkazy**

⇓

Úprava **konceptu,** t. j. nečistopisu → **nadväznosť** myšlienok, pravopisná a gramatická **správnosť** slohovej práce

Fáza úpravy konceptu je najdôležitejšia, a preto jej treba venovať dostatočne dlhý časový priestor.

⇓

Prepísanie konceptu do **čistopisu** → dostatočná **časová rezerva** na prepísanie práce do čistopisu → zodpovedajúca **estetická úroveň** (čitateľné písmo, bez škrtania, dodržiavanie okrajov, dodržiavanie grafického zobrazenia začiatku odsekov ap.).

2 Kritériá hodnotenia slohových prác

2.1 Záväzné kritériá hodnotenia slohových prác pre stredné školy

V požiadavkách na jazykové zručnosti maturanta sú v rámci slohu sformulované tieto ciele*: prakticky zvládnuť základné slohové útvary, pri tvorbe slohových útvarov postupovať podla etáp slohotvorného procesu, vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať pravidlá a požiadavky morfológie, syntaxe, sémantiky, ortografie, ortoepie, využívať bohatstvo lexiky a frazeológie* (Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry).

Písomnou formou internej časti maturitnej skúšky sú *centrálne pripravené súbory štyroch tém alebo východiskové texty a určené žánrové formy, v rámci ktorých má žiak preukázať komplexnosť ovládania spisovného jazyka, mieru tvorivosti v písomnom prejave a celkovú vzdelanosť a kultúrnosť v miere vychádzajúcej z cieľových požiadaviek* (vyhláška Ministerstva školstva SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Na objektívne posudzovanie maturitných prác boli vypracované kritériá hodnotenia slohových prác, ktoré sú **pre stredoškolských učiteľov slovenského jazyka a literatúry záväzné,** a to aj pri hodnotení kontrolných slohových prác. Kritériá hodnotenia sú ľahko **aplikovateľné** aj na opravu slohových prác **na druhom stupni základnej školy,** a teda sú vhodné aj pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry pôsobiacich na tomto stupni základnej školy.

Kritériá hodnotenia slohových prác

Zložky hodnotenia:
1. Vonkajšia forma: 4 body
2. Vnútorná forma: 20 bodov
3. Celkový dojem: 4 body
Spolu: maximálne 28 bodov
V prípade špecifických vývinových porúch učenia, tzv. „DYS“ porúch je maximálny počet bodov 20 (nehodnotí sa vonkajšia forma – 4 b a pravopis v rámci vnútornej formy – 4 b).

V prípade úplného odklonu od témy alebo úplného nedodržania žánru (slohového útvaru) pri kontrolných prácach sa nezískajú žiadne body. Toto kritérium neplatí pri hodnotení maturitnej slohovej práce.

Prevod bodov na percentá, resp. známky:

body	**28**	**27**	**26**	**25**	**24**	**23**	**22**	**21**	**20**	**19**	**18**	**17**	**16**	**15**
percentá	100	96,4	92,9	89,3	85,7	82,1	78,6	75	71,4	67,9	64,3	60,7	57,1	53,6
známka	1	1	1	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3
body	**14**	**13**	**12**	**11**	**10**	**9**	**8**	**7**	**6**	**5**	**4**	**3**	**2**	**1**
percentá	50	46,4	42,9	39,3	35,7	32,1	28,6	25	21,4	17,9	14,3	10,7	7,1	3,6
známka	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5

1. Vonkajšia forma (maximum 4 body)

➢ **celková úprava**

- *čitateľnosť*
  (čiže zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen a dôsledné dodržiavanie diakritických znamienok). Písomná práca sa môže písať písaným, tlačeným či technickým písmom, každé jednotlivé písmeno však musí byť jasne identifikovateľné a napísané tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
- *zreteľné grafické členenie odsekov*
  Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
- *prepísanie práce z konceptu do čistopisu*
  Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu však učiteľ pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.
- *čistota textu – bez škrtania*
  Priestor, v ktorom treba upravovať prácu, a teda je možné aj škrtať a naznačovať zamýšľané úpravy textu, je koncept práce. V čistopise už študent nemá škrtať, v nevyhnutnom prípade má dať v čistopise chybne napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
- *dodržiavanie okrajov*
  (vnútorných aj vonkajších). Kvôli dodržiavaniu okrajov treba v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať, t. j. treba ovládať rozdeľovanie slov na slabiky.

➢ **dodržanie predpísaného rozsahu**
Nedodržanie predpísaného rozsahu, to znamená, že ak študent napíše menej alebo viacej, ako je predpísaný rozsah, zákonite nezíska maximálny počet bodov za vonkajšiu formu práce.

TVORIVÁ DIELŇA

Obidve ukážky slúžia na prácu s vonkajšou formou.

Neuveriteľný príbeh (Rozprávanie)

Neuveriteľný príbeh
Rozprávanie

Život píše neuveriteľné príbehy, ale často svojho príbehu vidím v zdanlivej obyčajnosti, všednosti. Hlavnou postavou bude starý otec, pri ktorom som pochopila význam pojmu "človek s veľkým Č." Spolu s ním a bratom sme prežívali prázdninové chvíle, aj vďaka ktorým sa moje detstvo stalo nezabudnuteľnou krásnou spomienkou.

Zadívam sa na môjho starkého. Veľmi sa zmenil. Drobunká, chudá postava, neistý krok, trochu chvejúce sa ruky. Roky, ale hlavne choroba zanechali na ňom zničujúce stopy. Ešte pred pár rokmi bol plný energie, učil nás poznávať prírodu, rozprával nám zaujímavé príhody zo života alebo ma len tak z ničoho nič zobral na ruky, začal sa so mnou (točiť) točiť a spieval si: „Zuzka, Zuzka, Zuzička..." Pri pohľade na starého otca sa mi to zdá, že veľmi dávno, ja však spomínam ďalej a zrazu...

Ocitám sa späť na starkého chate v Ľubietovskej doline, kam sme chodili chodiť na prázdniny. Nádherná príroda, ktorá bola pre nás, mestské deti, rajom, kde sme na chvíľu získali pocit slobody. Tu sme často so starkým boli v ľadovej vode potoka, chytali pstruhy. Keď sme s bratom nejakého uloviili, podľa vzoru starkého sme skonštatovali: „Ešte je mladý," a pustili sme ho naspäť do potoka. Nádherné boli aj večery pri ohníku

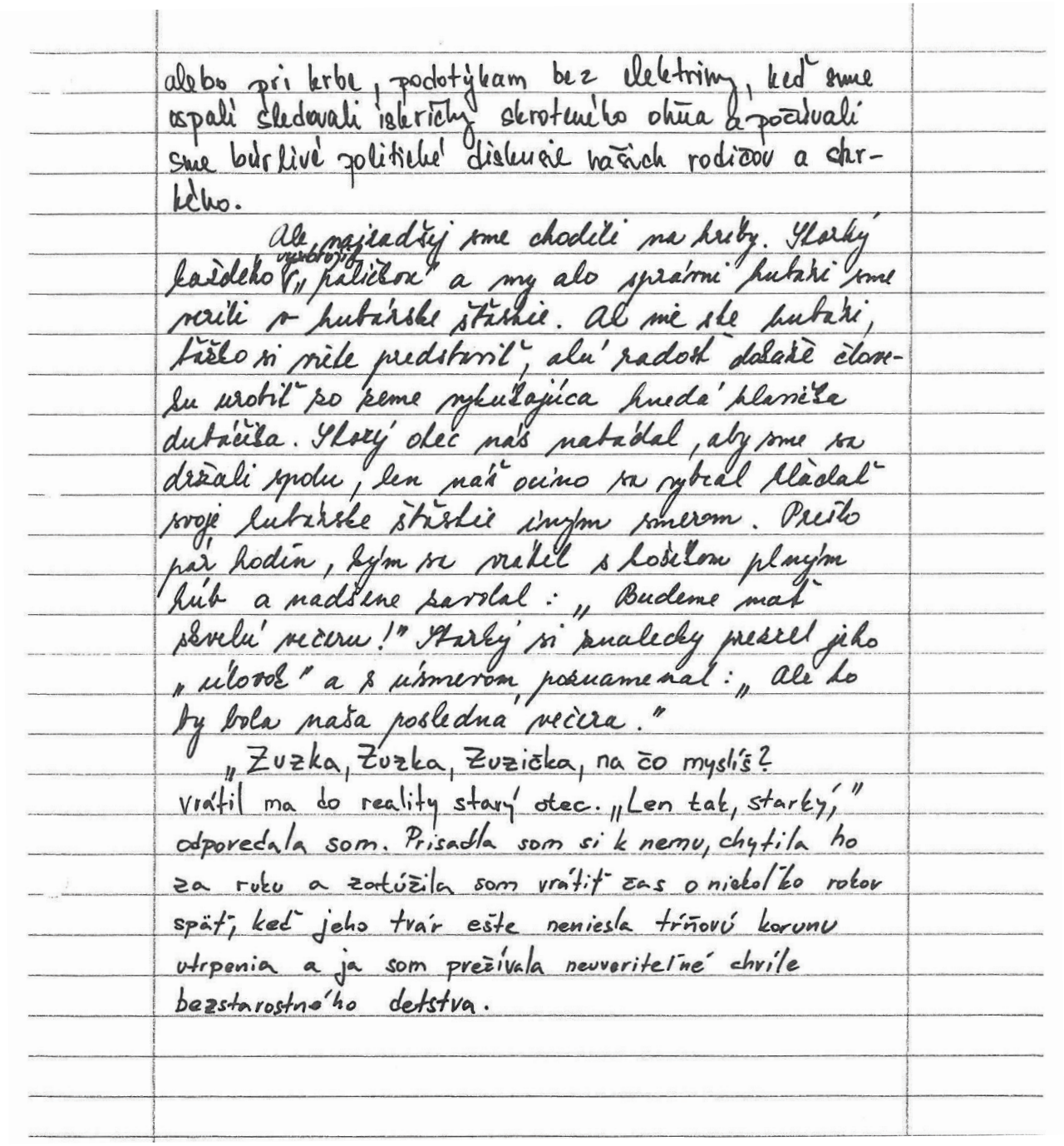

alebo pri krbe, podotýkam bez elektriny, keď sme ospalí sledovali iskričky skroteného ohňa a počúvali sme búrlivé politické diskusie našich rodičov a starkého.

Ale najradšej sme chodili na hriby. Starký každého vyzbrojil „paličkou" a my ako správni hubári sme verili v hubárske šťastie. Ak nie ste hubári, ťažko si viete predstaviť, akú radosť dokáže človeku urobiť zo zeme vykukajúca hnedá hlavička dubáčika. Starý otec nás nabádal, aby sme sa držali spolu, len náš ocino sa vybral hľadať svoje hubárske šťastie iným smerom. Prešlo pár hodín, kým sa vrátil s košíkom plným húb a nadšene zavolal: „Budeme mať skvelú večeru!" Starký si znalecky prezrel jeho „úlovok" a s úsmevom poznamenal: „Ale to by bola naša posledná večera."

„Zuzka, Zuzka, Zuzička, na čo myslíš?" vrátil ma do reality starý otec. „Len tak, starký," odpovedala som. Prisadla som si k nemu, chytila ho za ruku a zatúžila som vrátiť čas o niekoľko rokov späť, keď jeho tvár ešte neniesla tŕňovú korunu utrpenia a ja som prežívala neuveriteľné chvíle bezstarostného detstva.

Môj otec (Charakteristika)

Môj Otec

Ako už iste viete, mali sme písať sloh na tému charakteristika nejkej osoby. Zabralo mi pár minút rozhodovanie, kto to bude rozhliadajúc sa po izbe s úmyslom nájdenia inšpirácie mi oči náhle zastali na mojom otcovi, ako si skúša nové pestrofarebné nohavice. Okrem toho, že v nich vyzerá dobre, som sa rozhodol o ňom písať, lebo je celkom výstredný a aspoň by ste ho mohli spomocou môjho opisu trochu viac pochopiŤ. Tak teda do toho!

Na prvý pohľad si na mojom otcovi všimnete jeho výrazne pôsobiace oblečenie, z ktorého usúdite, že dotičný má zrejme dobrú náladu. Z jeho šatníka priam kričí do očí oranžová, zelená, v horších ☺ prípadoch až ružová, ale nenájdete tu v podstate nič tmavé. Otec nosieva iba tmavé tričká a ponožky, ktoré potom zaujímavo kontrastujú. Z hľadiska módnych trendov otec zaspal dobu o nejakých 20-30 rokov, kedy boli populárne pastelové farby, mrkváče (nohovice s nadol sa zužujúcim sa strihom) a dobrý rock, ktorý k môjmu otcovi neodmysliteľne patrí. V dobe počas písania slohu sa vyhováral, že nosí módne trendy o 2 roky dopredu ☺. Jeho oblečenie vzľadom na svoju farebnosť vždy ladí s viac-farebnými okuliarmi s tenkým rámom, ktoré nosieva na normálny život, nie na čitanie. Jeho krátky, často neučesaný účes s jeho bradou celkom ladí dodáva mu to taký trochu uletený nádych. *Česať sa? A načo. Už som sa raz česal,* spomínal ráno vždy otec, čím reagoval na jeho výbuch na hlave, aj keď sa na noc češe pravidelne. Od jeho šialene pôsobiaceho zovňajška sa pustíme do opisu ešte šialenejšieho vnútrajška. Nech to už je kdekoľvek, pokiaľ vsebe nemá fľašu vína, je milý, priateľský, zdvorilý a vtipný. S humorom to niekedy až preháňa, a tak nie vždy dostanete priamu a pravdivú odpoveď na otázku, ktorú ste mu položili. No niekedy vie byť aj protivný a vážny, aj keď stále to s nami myslí dobre. K neodmysliteľným veciam dôležitým k jeho existencii patrí čaj, pesničky a knižky, rovnako ako jeho láska k mojej mame a mne. Číta strašne veľa, strašne rýchlo a skoro stále. Taktiež nesmieme zabúdaŤ na jeho pôvod (ta to on vyhodňar s Košicoch ta ne? Ta hovoril že idze kupiť peť rožky a dva mľeka, ta ne? (no už šicko vem, ta ne? ☺) ako na jeho rodičov. Zjeho skúseností spomeniem vynikajúce kulinárske schopnosti, schopnosť zaspať o akomkoľvek čase na akejkoľvek vodorovnej podložke a schopnosť vstať skoro ráno, aby urobil desiatu, čaj a vyvenčil psa, čo je tiež jedna z jeho výborných vlastností. Ešte by som skoro zabudol, je aj skvelý spisovateľ. Píše všeličo, odpoviedok cez básničky, recenzie a články do novín (Formát, Goldman, predtým Národná Obroda) až poreklamné texty. Píše veľmi ľahko, príjemne avždy sa snaží dosiahnuť a vždy sa snaží dosiahnuť tú hlavnú podstatu. Je veľmi poriadkumilovný, stále po nás umýva riad, dbá na to, aby sme chodili na čas spať a ráno nás budí, je aj celkom zručný, vie opraviť poličky, navŕtať dierky a nedávno dokonca z lampy vyrobil stojan ne reproduktor. Odo mňa pochytil záľubu v autách (už sme celkom vážne zAčínali na kúpou nad Renaultom Mégane, o ktorom sa oco snažil zistiť čo najviac, ale pár sto tísíc nám naň chýbalo) a v počitačových hrách (Worms 3D), veľmi rád sa bicykluje a lyžuje, rád šoféruje, pokiaľ ide o dobré auto, po jeho mame zdedil, že rád prestavuje nábytok a po jeho babičke zdedil fantastické pekárske schopnosti (z niekoľkých koláčikov spomeniem skvost menom biskupský chlebík). Ma rád kreslené filmy, napr. Tom a Jerry, je rád, keď sme všetci spolu doma, alebo nám vymýšľa všeliaké pekné dovolenky. Je to kompletný optimista

Uznávam, nie je to ocinko ako bežný, ale je pre mňa jediný, ktorého mám a som rád, že mám vôbec nejakého. Dúfam, že ste sa všetci pobavili a môjho otca aspoň trochu pochopili, a verím, že tento sloh sa po malých úpravách dostane aj do Ferka Urbánka.

KONIEC !!!

2. **Vnútorná forma (maximum 20 bodov)** – pri každom žánri (slohovom útvare) je špecifická
   - **obsah (maximum 4 body)**
   - **kompozícia (maximum 4 body)**
   - **jazyk (maximum 4 body)**
   - **pravopis (maximum 4 body) –** spoločné hodnotenie pri všetkých žánroch (slohových útvaroch). Stupnica bodovania vychádza z rozsahu práce, napríklad pri rozsahu 1,5 až 3 strany formátu A4 sa uplatní táto stupnica:

     0 – 2 chyby 4 body
     3 – 6 chýb 3 body
     7 – 10 chýb 2 body
     11 – 14 chýb 1 bod
     15 a viac chýb 0 bodov

   Posudzovanie pravopisných chýb:

   - Každé nečitateľne napísané slovo je jedna pravopisná chyba.
   - Ak je v texte viackrát napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Napr. **Pekný** chlapci prišli ... **Pekný** študenti navštívili ... posudzuje sa ako jedna chyba. Oproti tomu **Pekný** chlapci prišli ... Navštívili sme aj tých **pekních** študentov sú už dve pravopisné chyby, pretože hoci sú v tom istom slove, nachádzajú sa na rôznych miestach, t. j. v rôznych tvaroch tohto slova.)
   - Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte.
   - Nerozlišujeme malé a veľké pravopisné chyby, všetky chyby majú rovnakú hodnotu, t. j. chyba v písaní i/í a y/ý je rovnako závažná ako napríklad vynechané písmeno alebo zabudnutý dĺžeň.

   - **štýl (maximum 4 body)**

3. **Celkový dojem (maximum 4 body)**
   - celkové vyznenie práce
   - práca by nemala obsahovať:
   - nelogické názory,
   - protispoločenské postoje,
   - antihumánne a neetické názory,
   - názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia,
   - iné.

Vnútorná forma jednotlivých žánrov (slohových útvarov)

A. Úvaha

Vnútorná forma (maximum 20 bodov)

- **obsah (maximum 4 body)**

- *dodržanie témy*
  Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, resp. v danom názve témy.
- *aktualizácia*
  Práca musí byť napísaná z pohľadu „dnešného" človeka, t. j. človeka žijúceho v 21. storočí v istom konkrétnom priestore.
- *používanie hodnotiacich prvkov na úrovni zodpovedajúcej úrovni veku študenta*
  V úvahe vyjadruje pisateľ svoje osobné stanovisko k závažným témam, t. j. hodnotí z vlastného hľadiska závažné témy na základe svojich vedomostí, skúseností, postojov a hodnôt. Očakáva sa, že napr. študent strednej školy má väčšiu sumu vedomostí, skúseností a tiež osvojených vyjadrovacích prostriedkov ako žiak napríklad 6. triedy ZŠ.
- *subjektívnosť*
  (pozri predchádzajúci bod). Práca nemá obsahovať len všeobecné vyhlásenia o danej problematike, ale má priniesť aj osobné zaangažovanie pisateľa na téme práce.

- **kompozícia (maximum 4 body)**

- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu, v tomto prípade najmä výkladového slohového postupu s prípadnými prvkami opisného a rozprávacieho slohového postupu (dodržanie žánrovej formy)
- nadväznosť a logickosť textu
- členenie textu na odseky podľa ucelených myšlienok
- členenie práce na úvod, jadro, záver; treba, ako vo všetkých výkladových útvaroch, dodržať tzv. klasickú trojčlennú kompozíciu (nastolenie problému, riešenie problému, zhodnotenie riešenia problému), pričom počet odsekov je spravidla vyšší

- **jazyk (maximum 4 body)**

- správne využitie slovných druhov typických pre daný slohový postup, resp. žáner (slohový útvar)
- syntaktická a morfologická správnosť použitých jazykových prostriedkov (čiže používanie správnych väzieb slovies, správneho postavenia zhodných a nezhodných prívlastkov, správnych pádových koncoviek ap.)
- syntaktické prostriedky (napr. jednočlenné vety, príčinno-následkové, t. j. „vysvetľovacie" vety, slovosled, rôzna modálnosť a dĺžka viet)

- **pravopis (maximum 4 body)**

- **štýl (maximum 4 body)**

- tvorivé využitie lexiky všetkých štýlov (vyšší, stredný, nižší)
- subjektívnosť (použitie 1. os. sg. alebo 1. os. pl.)
- originálnosť, nie frázovitosť

Bol by Holden Caufield prototyp mladého rebela aj dnes? (Úvaha)

Bol by Holden Caulfield prototyp mladého rebela aj dnes?. Úvaha

Ten kto čítal knihu „Kto chytá v žite", spoznal Holdena Caulfielda ako hlavnú postavu tohto diela. Bol to mladý rebel, ktorý sa vykoslal na štúdium. Vyhodili ho z niekoľkých stredných škôl, lebo bol väčšne nespokojný. Na každej škole mu niečo prekážalo, preto chcel odtiaľ ujsť na lepšiu školu. Rozhodol sa odísť aj z poslednej, a tak to vyhodili. Tentokrát však odišiel sa potulovať, kým nepríde list rodičom o jeho vyhodení. Prečo by teda nemohol žiť mladý rebel ako bol on, aj dnes?.

Mnoho mladých je nespokojných s miestom, v ktorom študujú. Ani nepoznám mladého človeka, ktorý by bol spokojný so svojou strednou školou a už vôbec nie nadšený. Z každej strany počujem názor: „bola to osudová chyba". Ale väčšina sa s tým zmieri. Ale Holden ako rebel si skúsil samostatný život. Potuloval sa, stretol pár cudzích ľudí, s ktorými sa dal do reči, vyskúšal alkohol a flirtoval so staršími ženami. Nedokázal existovať na mieste, kde mu všetko prekážalo. Spolubývajúci na internáte, profesori, škola a všetko, čo štve každého normálneho puberťáka. Pritom on nebol typický rebelant, bol múdry, spoločenský, nenápadný výzorom a s veľkou dávkou ironie. Mnohokrát som sa pristihla ako sa smejem na jeho hláškach. Počula som aj názor od pár známych, že knižka bola podľa nich nudná a nezáživná. Možno to je polemizovanie a premýšľanie im liezlo na nervy. A tak ja vidím rebelov dnes. Čo sa nezamýšľajú nad dôležitými vecami a

majú, ako sa hovorí „všetko na káku". Rebelanti tohto typu sa mu vôbec nepodobajú. Strhávajú na seba pozornosť svojím výzorom a chovaním. Mnohé deti skúšajú na sebe tetovania / pearcingy, extravagantné účesy a výstredné oblečenie. Sú zvyknutí sa len povaľovať a vôbec nie sú samostatní, ako by sa mali naučiť byť časom. Takúto rebélia mi osobne nič nehovorí. Ja vidím dnes len samé „tupé hlavy", pomalováne alebo zrichtováne" ako veľkonočné vajíčko, alebo len deti, ktoré keď prehovoria, tak to znie ako z úst starého nevychovaného chlapa sediaceho pri pive v krčme. Rozhovor s nimi nemá zmysel, ich slovná zásoba sa točí len okolo nadávok od výmyslu sveta. Ich rebélia spočíva v požívaní alkoholu až do nemoty a braní drog. Mali by si uvedomiť, že takéto experimenty budú neskôr ľutovať ak ich nedožení k sebazničeniu. Nevážia si čo v živote majú, že stačí im mať domov, aj keď rebelstvo má niekde svoje korene. Väčšinou sú to problémy v rodine a vo výchove. Aj Holdenovi chýbal domov a malá sestricka, ktorú mal velmi rád. No aj napriek tomu zvládol byť niekoľko dní mimo domova a postarať sa o seba. Všetko si dokázal prispôsobiť sebe, ako mu vyhovovalo. Ľudia mu uverili nesvodné klamstvá a tak nemal žiadny vážny problém. Mo ani ľahké to sám nemal. Preto si myslím, že len skutočný rebel, ktorý je priebojný a má svoj vlastný názor, by vedel aj v mladom veku žiť samostatne. A v dnešnom svete je to veľký problém, keď nie je práca nie su ani peniaze.

Zaujímalo by ma, či by zvládol Holden

byť mladým rebelom aj na mieste takých mladých talentovaných hviezd, napríklad hercov. Stanú sa slávnymi v mladom veku a ľudia očakávajú, že takú prácu budú brať vážne. Médiá na nich tlačia a brúsia si zúbky na škandály a rebelantské kúsky. Niektorí z nich začnú , brať drogy a robia mnohé priestupky. Nezvládajú ten tlak, ktorý na nich sa vyvíja. No aj napriek tomu sa nájdu jednotlivci, ktorí majú svoj názor, ostávajú sami sebou, aj vytŕčajú naďalej z radu. Ani Holden by sa neprispôsobil ideálu, ktorý by sa od neho očakával. Či by teda mohol byť Holden prototyp dnešného mladého rebela? Myslím si, že určite áno, ak by mal toľko rozumu čo on.

Vnútorná forma	**Body**
Obsah	
Kompozícia	
Jazyk	
Pravopis	
Štýl	
Spolu	

	Body
Vonkajšia forma	
Vnútorná forma	
Celkový dojem	
Spolu	

Celkové hodnotenie	%

B. Výklad

Vnútorná forma (maximum 20 bodov)

- **obsah (maximum 4 body)**
- dodržanie témy
  Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, resp. v danom názve témy.
- jasné vysvetlenie problému
- používanie argumentov (tvrdenia s dôkazmi)
- používanie citátov, bibliografických záznamov ap.
- objektívnosť
  Vo výklade využíva pisateľ overené fakty, t. j. neprezentuje svoje osobné stanovisko, resp. len v obmedzenej miere, pretože zvyčajne študent nie je odborníkom v danej problematike, a preto prezentuje výsledky výskumu iných odborníkov.
- **kompozícia (maximum 4 body)**
- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu, v tomto prípade najmä výkladového slohového postupu s prípadnými prvkami opisného a rozprávacieho slohového postupu (dodržanie žánrovej formy)
- nadväznosť a logickosť textu
- členenie textu
- členenie práce na úvod, jadro, záver; treba, ako vo všetkých výkladových útvaroch, dodržať tzv. klasickú trojčlennú kompozíciu (nastolenie problému, riešenie problému, zhodnotenie riešenia problému), pričom počet odsekov je spravidla vyšší
- **jazyk (maximum 4 body)**
- správne využitie slovných druhov typických pre daný slohový postup, resp. žáner (slohový útvar)
- syntaktická a morfologická správnosť použitých jazykových prostriedkov
  (čiže používanie správnych väzieb slovies, správneho postavenia zhodných a nezhodných prívlastkov, správnych pádových koncoviek ap.)
- syntaktické prostriedky (napr. zložené súvetia, polovetné konštrukcie a i.)
- **pravopis (maximum 4 body)**
- **štýl (maximum 4 body)**
- tvorivé využitie lexiky typickej pre daný jazykový štýl, v tomto prípade najmä odborný štýl (napr. odborné termíny, neutrálnosť jazyka a i.)
- objektívnosť (použitie 1. os. pl. alebo 3. os. sg.)

Medziľudské vzťahy v prvom románe Martina Kukučína (Výklad)

Medziľudské vzťahy v prvom
románe Martina Kukučína
(Výklad)

V prvom diele Martina Kukučína sa môžme o medziľudských vzťahoch dozvedieť veľmi veľa. Ak si všimneme jednotlivé spoločenské vrstvy, zistíme, že sú veľmi rozdielne. Na tomto fakte stojí celé dielo Dom v stráni. Všímame si tiež ako jedna vrstva vníma tú druhú a či panuje medzi nimi rešpekt alebo nie.

Dielo sa odohráva v časovej línii jedného roka, pretože to je doba, na ktorej sa dohodli rodičia hlavných postáv, aby ich potomkovia zistili, že ich spoločenské vrstvy im sú vôbec tieto spiatе. Jednou z hlavných postáv je Niko Dabčic, ktorý si uvedomuje, že je zo zámožnej rodiny, ale dostal sa do situácie spojenej v nižšou vrstvou. Zamiloval sa do Katice Baracovej, ktorej pôvod nesiaha vysoko. Tu teda vidíme, že láska nepozná hranice, lebo Niko vďaka svojej láske k nej prehliada aj jej charakter. Katica je vypočítavá a urobí všetko pre to, aby sa dostala medzi bohatých zemanov. V dnešnej dobe by ju mládež nazvala zlatokopkou. Jej postavu teda čitateľ nevníma sympaticky, lebo ľudia sa všeobecne držia citátu: „V medziľudských vzťahoch vyrovnaný človek pôsobí omnoho príjemnejšie a konštruktívne rieši problémy. Ak náš život pred druhými nebude divadlom, nebudeme v zákulisí plakať." Pretože budeme mať

okolo seba veľa ľudí, ktorí nás budú mať radi nie preto, akými by sme chceli byť, ale akými sme." O Katici nemožno povedať, že je spokojná s tým, kde sa narodila. Aj keď je Niko zaslepený, čitateľ vidí pravdu, a tiež zisťujeme, že jej povaha sa v diele vyvíja a mení. Mate Berac je naopak prototyp dobrého a vyrovnaného človeka. Svoju dcéru Katicu miluje, ale cíti potrebu ju usmerňovať správnym smerom. Vyslovuje ~~Vyslovuje~~ nesúhlas s jej svadbou, ale Katica si neuvedomuje dôležitosť jeho slov. Má pravdu, mala zostať s Paškom Bobicom a nevrhnúť sa za prvým bohatým, ktorý sa tu ukázal. Až pri smrteľnej posteli Mateho si všetci uvedomili, kde je jej miesto a povedali si zbohom. Vtedy si Katica priznala, že celú dobu, keď bola slepo zaľúbená do Nika nosila vo svojom srdci ~~Pav~~ Paška Bobica. Chlapca, ktorý jej bol najbližší od jakživa. „Niet tej pretvárky, ktorá by mohla dlho skrývať lásku tam, kde je, alebo ju predstierať tam, kde nie je." (François de La Rochefoucauld) Tu sme si všimli tede zlom vo vnútri hlavnej hrdinky. Slová jej otca ju dobehli. S presnosťou môžeme povedať, že rodičom oboch hlavných hrdinov odľahlo.

Po prečítaní tohto románu zistíme, že neskončil tradične ako v rozprávke, pretože aj keď to s Nikom a Katicou na konci nevyzeralo slabne, čitateľ napriek tomu, že číta román, dúfa v šťastný koniec a v ich lásku, ktorá zničí hranice medzi spoločenskými vrstvami.

Vnútorná forma	Body
Obsah	
Kompozícia	
Jazyk	
Pravopis	
Štýl	
Spolu	

	Body
Vonkajšia forma	
Vnútorná forma	
Celkový dojem	
Spolu	

Celkové hodnotenie	%

C. Diskusný príspevok

Vnútorná forma (maximum 20 bodov)

- **obsah (maximum 4 body)**
- dodržanie témy
  Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, resp. v danom názve témy.
- vlastné hodnotenie problémov s využitím aktuálnych poznatkov o danej problematike (subjektívno-objektívny prístup)
- používanie argumentov (tvrdenia s dôkazmi) a citátov s cieľom presvedčiť poslucháčov
- **kompozícia (maximum 4 body)**
- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu, v tomto prípade najmä výkladového slohového postupu s prípadnými prvkami opisného a rozprávacieho slohového postupu (dodržanie žánrovej formy)
- nadväznosť a logickosť textu
- členenie textu (oslovenie, úvod, jadro, záver, poďakovanie)
- **jazyk (maximum 4 body)**
- správne využitie slovných druhov typických pre daný slohový postup, resp. žáner (slohový útvar)
- syntaktická a morfologická správnosť použitých jazykových prostriedkov
  (čiže používanie správnych väzieb slovies, správneho postavenia zhodných a nezhodných prívlastkov, správnych pádových koncoviek ap.)
- syntaktické prostriedky (napr. zložené súvetia – príčinno-následkové, dôsledkové ap., polovetné konštrukcie a i. vo výkladovej časti príspevku a pestrá modalita v úvahovej časti príspevku)
- **pravopis (maximum 4 body)**
- **štýl (maximum 4 body)**
- tvorivé využitie lexiky typickej pre daný jazykový štýl, v tomto prípade najmä lexiky odborného a rečníckeho štýlu (napr. odborné termíny)
- použitie presvedčovacích prvkov (podnecujúce a motivujúce poslucháčov, napr. rečnícke otázky)
- subjektívna interpretácia objektívnych faktov (použitie 1. os. sg. alebo 1. os. pl.)

Čo číta mládež? (Diskusný príspevok)

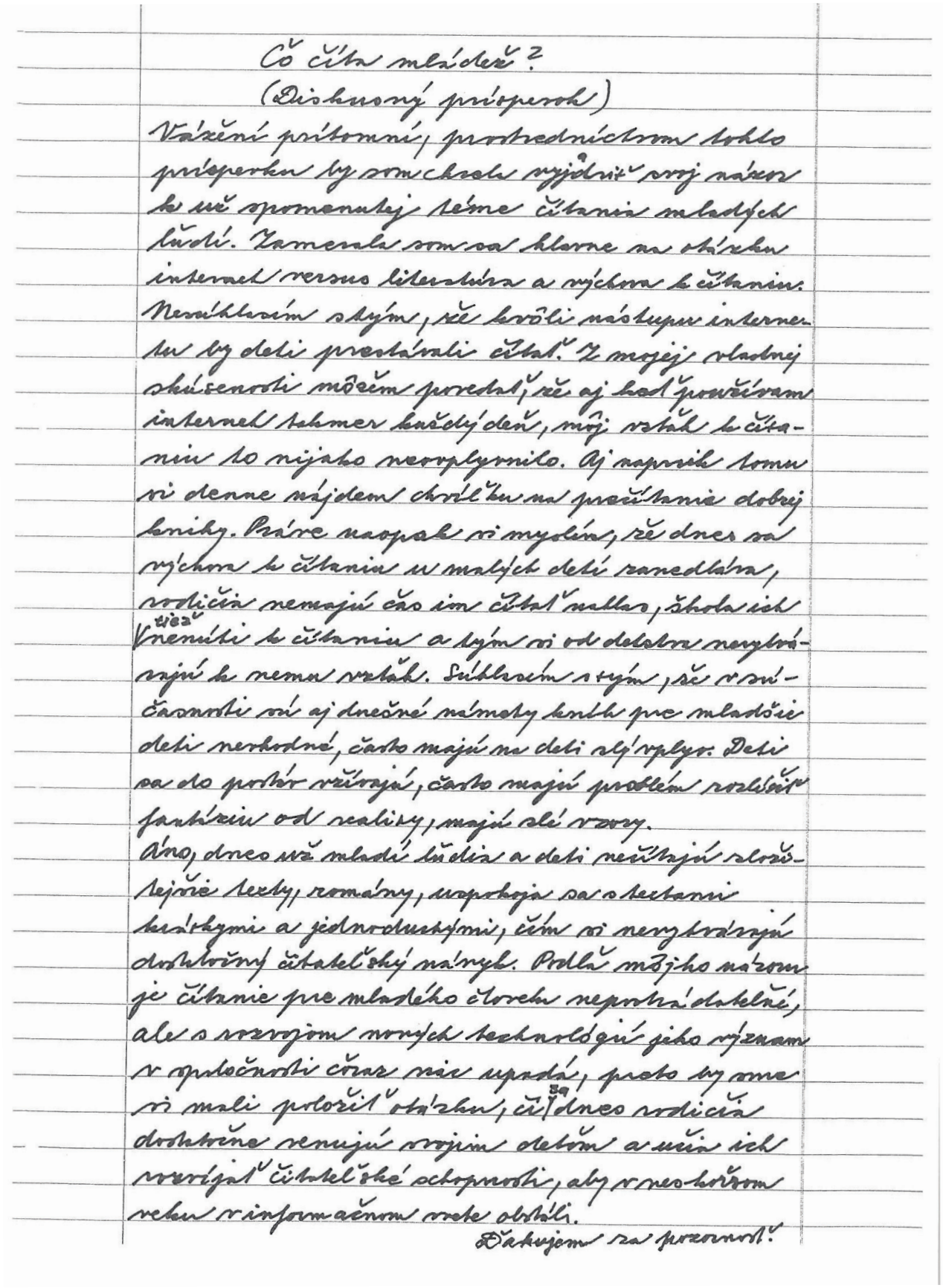

Čo číta mládež?
(Diskusný príspevok)

Vážení prítomní, prostredníctvom tohto príspevku by som chcela vyjadriť svoj názor k už spomenutej téme čítania mladých ľudí. Zamerala som sa hlavne na otázku internet versus literatúra a výchova k čítaniu. Nesúhlasím s tým, že kvôli nástupu internetu by deti prestávali čítať. Z mojej vlastnej skúsenosti môžem povedať, že aj keď používam internet takmer každý deň, môj vzťah k čítaniu to nijako neovplyvnilo. Aj napriek tomu si denne nájdem chvíľku na prečítanie dobrej knihy. Práve naopak si myslím, že dnes sa výchova k čítaniu u malých detí zanedbáva, rodičia nemajú čas im čítať nahlas, škola ich tiež nenúti k čítaniu a tým si od detstva nevytvárajú k nemu vzťah. Súhlasím s tým, že v súčasnosti sú aj dnešné námety kníh pre mladšie deti nevhodné, často majú na deti zlý vplyv. Deti sa do postáv vžívajú, často majú problém rozlíšiť fantáziu od reality, majú zlé vzory.

Áno, dnes už mladí ľudia a deti nečítajú zložitejšie texty, romány, uspokoja sa s textami krátkymi a jednoduchými, čím si nevytvárajú dostatočný čitateľský návyk. Podľa môjho názoru je čítanie pre mladého človeka nepostrádateľné, ale s rozvojom nových technológií jeho význam v spoločnosti čoraz viac upadá, preto by sme si mali položiť otázku, či sa dnes rodičia dostatočne venujú svojim deťom a učia ich rozvíjať čitateľské schopnosti, aby v neskôrsom veku v informačnom vrete obstáli.

Ďakujem za pozornosť.

Vnútorná forma	Body
Obsah	
Kompozícia	
Jazyk	
Pravopis	
Štýl	
Spolu	

	Body
Vonkajšia forma	
Vnútorná forma	
Celkový dojem	
Spolu	

Celkové hodnotenie	%

D. Charakteristika osoby

Vnútorná forma (maximum 20 bodov)

- **obsah (maximum 4 body)**
- dodržanie témy
  Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, resp. v danom názve témy.
- výpočet (enumerácia) vlastností osoby vo vzťahu k sebe, k obdobiu, k práci ap.
- komplexná charakteristika osoby, t. j. vlastnosti človeka z viacerých uhlov pohľadu
- **kompozícia (maximum 4 body)**
- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu, v tomto prípade najmä opisného slohového postupu (dodržanie žánrovej formy)
- dodržanie zvoleného kompozičného plánu (t. j. zvoliť si, či začnete charakteristiku osoby napr. od vzťahov a vlastností, ktoré sa viažu k súkromnému prostrediu človeka – napríklad rodina, priatelia ap., alebo k pracovnému prostrediu – napr. spolupracovníci, spolužiaci, nadriadení, podriadení ap., alebo od vnútorných vlastností osoby po opis vonkajšieho vzhľadu ap.; zvolený postup potom treba dôsledne dodržiavať, aby bol jasný kompozičný zámer autora práce)
- **jazyk (maximum 4 body)**
- správne využitie slovných druhov typických pre daný slohový postup, resp. žáner (slohový útvar)
- syntaktická a morfologická správnosť použitých jazykových prostriedkov
  (čiže používanie správnych väzieb slovies, správneho postavenia zhodných a nezhodných prívlastkov, správnych pádových koncoviek ap.)
- syntaktické prostriedky (napr. vety s viacnásobným vetným členom, v ktorých sa hromadia napr. prívlastky alebo príslovkové určenia)
- časté použitie prídavných mien, prísloviek; synoným ap.
- **pravopis (maximum 4 body)**
- **štýl (maximum 4 body)**
- tvorivé využitie lexiky všetkých štýlov (vyšší, stredný, nižší)
- využitie štylistických prostriedkov priamej a nepriamej charakteristiky

Človek, od ktorého sa mám stále čo učiť (Charakteristika)

Človek, od ktorého sa mám stále čo učiť
MAMA
(Charakteristika)

Človek, od ktorého sa mám stále čo učiť a ten, ktorý mi dal najviac v celom mojom živote, je moja vlastná mama.

Už odnarodenia stojí pri mne, pomáha mi a je mi oporou aj v tých najťažších chvíľach.

Moja mama pôsobí na svoj vek veľmi mladistvo. To preto, že sa o seba tak vzorne stará. Má rada samu seba, svoje telo, svoju tvár ..., a to sa mi na nej páči. Síce sa takímto ľuďom hovorí, že sú to „narcisy", ale moja mama(-a) je samoľúbosť v takej zdravej, správnej miere. Keď si vyjde niekam do spoločnosti, medzi ľudí, málokto by jej tipoval jej skutočný reálny vek. Samozrejme, že vtedy sebavedomie mojej mamy rastie a oči jej žiaria neskutočnou radosťou.

Ak hľadáte pravého skutočného optimistu, tak moja mam(a)inka je jeho reálnym príkladom. Vždy vôkol seba rozdáva úsmevy, dobrú náladu, dodáva ľuďom energiu a chuť do života. To jevec, ktorí sa na nej naozaj valžim. Ak ma niečo trápi, mám zlú náladu, depresiu, je tu ona. Tým úsmevom, ktorý je pre ňu taký typický, ma vždy úplne upokojí. Má pre mňa neustále jemné pohladenie, nežné slovo a chlapavý pohľad.

Úprimnosť mojej mamy je hneď jednou z jej skvelých vlastností. Ľudia, priatelia, známi ... všetci za ňou prichádzajú so svojimi problémami, pretože sa môžu spoľahnúť, že ona im vždy „úprimne" povie svoj názor a poradí im aj vo veľmi zložitých situáciách. Vždy mi povie, ak sa jej niečo nepáči, či

s niečím nesúhlasí, usmerní ma, pomôže mi... no, skrátka, vyjadrí úprimne svoj názor, pohľad na všetko.

Mamička je veľmi šikovná. Zvláda neuveriteľné množstvo činností a to denodenne. Miluje svoju prácu. Ja to síce dodnes neviem pochopiť, ale ona a učňovníctvo sú jednoducho ako jeden vzájomne prepojený celok. Tvrdo pracuje, ale tiež aj rada oddychuje a relaxuje. Je schopná prečítať celú knihu počas jedného dňa, dokonca aj v priebehu večera pri televízii. Obľubuje nakupovanie, dlhé prechádzky, bicyklovanie a chodieva so mnou cvičievať aerobik. Taký ja mám duševne mladú a telesne zdatnú mamu.

Maminka zbožňuje prácu v záhrade. Rada okopáva záhony nádherných kvetov, ktoré každoročne vlastnoručne sadí, polieva a pestuje. Vidím vtedy očiam, ako miluje pohľad na rozkvitnuté kvety, ktoré žiaria farbami a svojou ~~rôlotu~~ vôňou zaplavia celú záhradu. Mám pocit, že predstavujú zdroj maminej energie, ktorú minie opäť počas týždňa svojou vytrvalou prácou a snahou.

Závidím jej, ako z pribúdajúcim vekom neustále „múdrie" a stáva sa z nej „vševed", čo mi často lezie na nervy. Niekedy sa zas moja dospelá, inteligentná mama stavia do pozície maleného dieťaťa. Ak po niečom túži, vie sa chovať ako malé dievčatko, čo je dosť trápne. Ak nezíska svoju „vytúženú bábiku", tak sa vie aj rozplakať. Príde za mojím otcom, uprie naňho tie svoje veľké hnedé oči, potrasie svojimi kučerami a otec jej okamžite všetko splní. Kde sa v tomto útlom tele športovkyne berie táto jej vlastnosť manipulovať s mužmi? To by sa

ubudúcnosti zicho aj mne. Ďalšia vec, ktorú sa musím naučiť.

Každý človek má svoje klady a zápory. U mojej matky je to prehnaná arogancia k ľuďom, ktorý jej nie sú veľmi sympatický, a tak im to dá raz jasne najavo. Niekedy vie byť otravná svojimi večnými klebetami či nekonečnými otázkami. Často neznesie kritiku a negatívne názory na ňu. Je schopná sa kôli tomu rozrevať, zavrieť sa celé hodiny vo svojej izbe alebo urobiť niekomu zo dňa hysterickú scénu. Vie byť aj neuveriteľne drzá. Hlavne, ak je presvedčená o svojej pravde, ona, ona a nikto iný. Vtedy sa vie s človekom pohádať, nadávať mu, kričať a zúriť ako čelma.

Taká je moja milovaná, zbožňovaná, milujúca matka. Má v sebe množstvo úžasných vlastností, ktoré ju robia pravou takou, akú ju milujem. Je ako osviežujúci drink namiešaný z rôznych prísad, ktoré ju robia jedinečnou. Moja mama je nefalšovaný originál.

Osoba, ktorá mi dala život. Vychovala so mňa to, čím som dnes. Veľa vecí ma naučila, ale ešte ma aj naučí. Moja mama je pre mňa osobnosť s veľkým O. Je to človek, od ktorého sa mám stále čo učiť. Môj ideál, prototyp telesnej dokonalosti, celoživotný vzor. Moja mama.

Vnútorná forma	Body
Obsah	
Kompozícia	
Jazyk	
Pravopis	
Štýl	
Spolu	

	Body
Vonkajšia forma	
Vnútorná forma	
Celkový dojem	
Spolu	

Celkové hodnotenie	%

E. Rozprávanie

Vnútorná forma (maximum 20 bodov)

- **obsah (maximum 4 body)**
- dodržanie témy
  Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, resp. v danom názve témy.
- príbeh s pointou, t. j. príbeh, ktorý má myšlienkové vyústenie (napr. vtipné, poučné, dojemné ap.)
- **kompozícia (maximum 4 body)**
- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu (dodržanie žánrovej formy)
- vnútorná stavba epického diela (zápletka, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; pri jednoduchom rozprávaní – úvod, jadro, záver, t. j. udalosť zachytená v časovom slede)
- členenie textu na pásmo rozprávača a pásmo postáv, t. j. rozprávač komentujúci dej a postavy a samotné postavy, ktoré „vyjadrujú" svoje myšlienky buď formou priamej reči v dialógoch, alebo vo forme vnútorných monológov
- **jazyk (maximum 4 body)**
- správne využitie slovných druhov typických pre daný slohový postup, resp. žáner (slohový útvar)
- syntaktická a morfologická správnosť použitých jazykových prostriedkov
  (čiže používanie správnych väzieb slovies, správneho postavenia zhodných a nezhodných prívlastkov, správnych pádových koncoviek ap.)
- rôznorodosť syntaktických prostriedkov
- použitie častíc, citosloviec, t. j. slovných druhov, ktoré v texte vytvárajú ilúziu hovorenosti, ústnosti a dialogickosti
- **pravopis (maximum 4 body)**
- **štýl (maximum 4 body)**
- rôznorodosť modálnej stavby viet, t. j. využívajú sa všetky typy viet podľa modálnosti, čím sa dosahuje dojem hovorenosti, ústnosti a dialogickosti
- tvorivé využitie lexiky všetkých štýlov (vyšší, stredný, nižší)
- pútavosť, t. j. príbeh má byť podaný zaujímavou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi „zvedavosť, ako sa to skončí"

Náš výlet po východnom Slovensku (Rozprávanie)

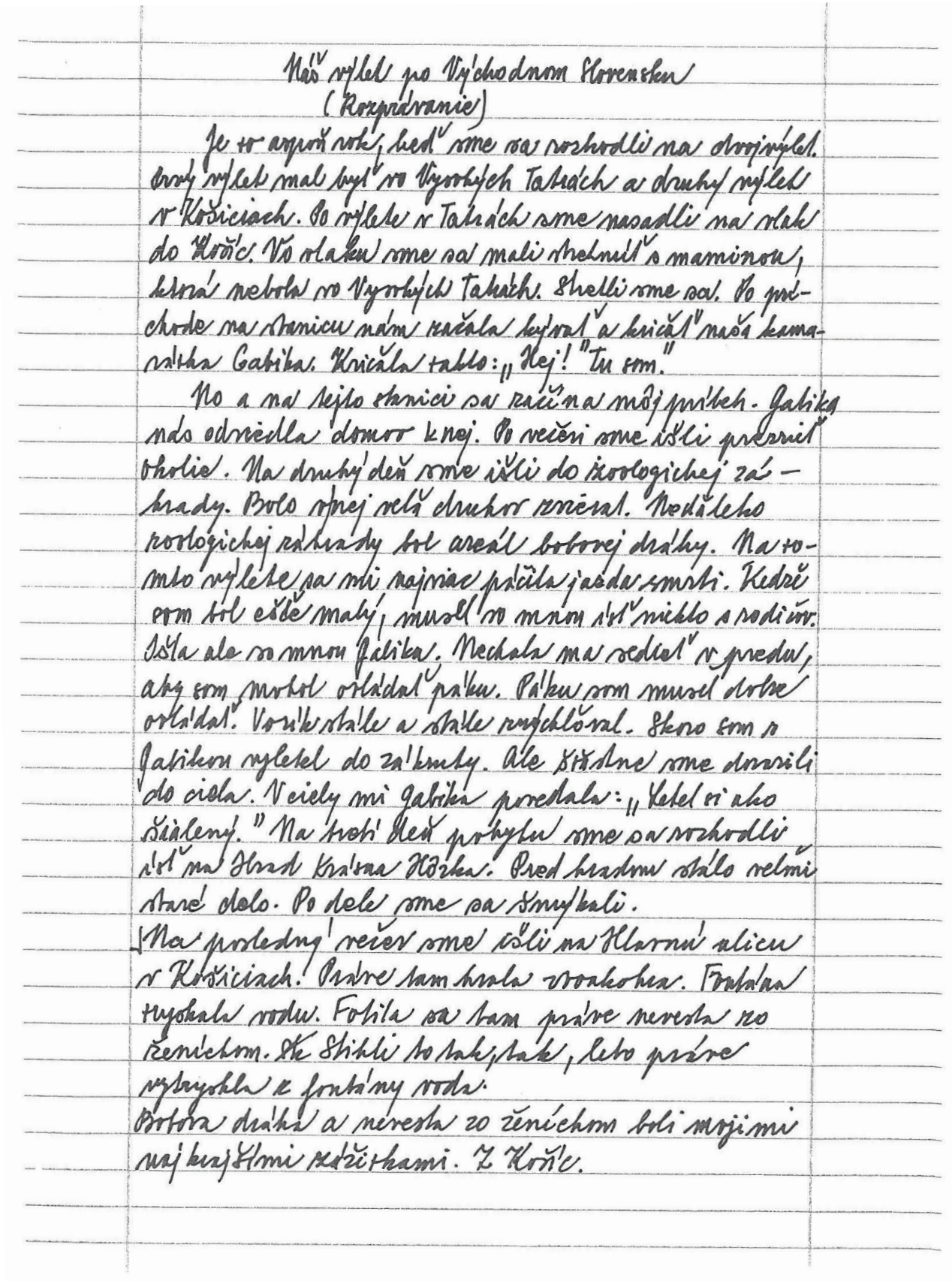

Náš výlet po Východnom Slovensku
(Rozprávanie)

Je to aspoň rok, keď sme sa rozhodli na dvojvýlet. Prvý výlet mal byť vo Vysokých Tatrách a druhý výlet v Košiciach. Po výlete v Tatrách sme nasadli na vlak do Košíc. Vo vlaku sme sa mali stretnúť s maminou, ktorá nebola vo Vysokých Tatrách. Stretli sme sa. Po príchode na stanicu nám začala kývať a kričať naša kamarátka Gabika. Kričala takto: „Hej!" Tu som."

No a na tejto stanici sa začína môj príbeh. Gabika nás odviedla domov k nej. Po večeri sme išli prezrieť okolie. Na druhý deň sme išli do zoologickej záhrady. Bolo v nej veľa druhov zvierat. Neďaleko zoologickej záhrady bol areál bobovej dráhy. Na tomto výlete sa mi najviac páčila jazda smrti. Keďže som bol ešte malý, musel so mnou ísť niekto s rodičov. Išla ale so mnou Gabika. Nechala ma sedieť v predu, aby som mohol ovládať páku. Páku som musel dobre ovládať. Vozík stále a stále zrýchľoval. Skoro som s Gabikou vyletel do zákruty. Ale šťastne sme dorazili do cieľa. V cieľy mi Gabika povedala: „Letel si ako šialený." Na tretí deň pobytu sme sa rozhodli ísť na Hrad Krásna Hôrka. Pred hradom stálo veľmi staré delo. Po dele sme sa šmýkali.

Na posledný večer sme išli na Hlavnú ulicu v Košiciach. Práve tam hrala zvonkohra. Fontána tryskala vodu. Fotila sa tam práve nevesta zo ženíchom. Sk Stihli to tak, tak, lebo práve vytryskla z fontány voda.

Bobova dráha a nevesta zo ženíchom boli mojimi najkrajšími zážitkami. Z Košíc.

Vnútorná forma	Body
Obsah	
Kompozícia	
Jazyk	
Pravopis	
Štýl	
Spolu	

	Body
Vonkajšia forma	
Vnútorná forma	
Celkový dojem	
Spolu	

Celkové hodnotenie	%

F. Beletrizovaný životopis

Vnútorná forma (maximum 20 bodov)

- **obsah (maximum 4 body)**
- dodržanie témy
  Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, resp. v danom názve témy.
- príbehovosť, t. j. má vyvolávať v čitateľovi „zvedavosť, ako sa to skončí“
- faktografickosť – umelecké zakomponovanie najdôležitejších faktov (minimálne 5), napríklad narodenie, rodinné zázemie, štúdium, záujmy, schopnosti, ambície do budúcnosti ap.
- **kompozícia (maximum 4 body)**
- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu, v tomto prípade najmä rozprávacieho a výkladového/úvahového (dodržanie žánrovej formy)
- členenie textu
- časová postupnosť podľa vopred zvoleného plánu, napr. chronologicky, t. j. od narodenia po súčasnosť, ale môže byť použitá aj retrospektíva či mozaikovitá kompozícia, v ktorej však tiež musí byť „čitateľná“ časová následnosť v živote daného človeka
- **jazyk (maximum 4 body)**
- správne využitie slovných druhov typických pre daný slohový postup, resp. žáner (slohový útvar)
- syntaktická a morfologická správnosť použitých jazykových prostriedkov
  (čiže používanie správnych väzieb slovies, správneho postavenia zhodných a nezhodných prívlastkov, správnych pádových koncoviek ap.)
- **pravopis (maximum 4 body)**
- **štýl (maximum 4 body)**
- tvorivé využitie lexiky typickej pre daný jazykový štýl (najmä umelecké jazykové prostriedky)
- originálnosť

Ja (Beletrizovaný životopis)

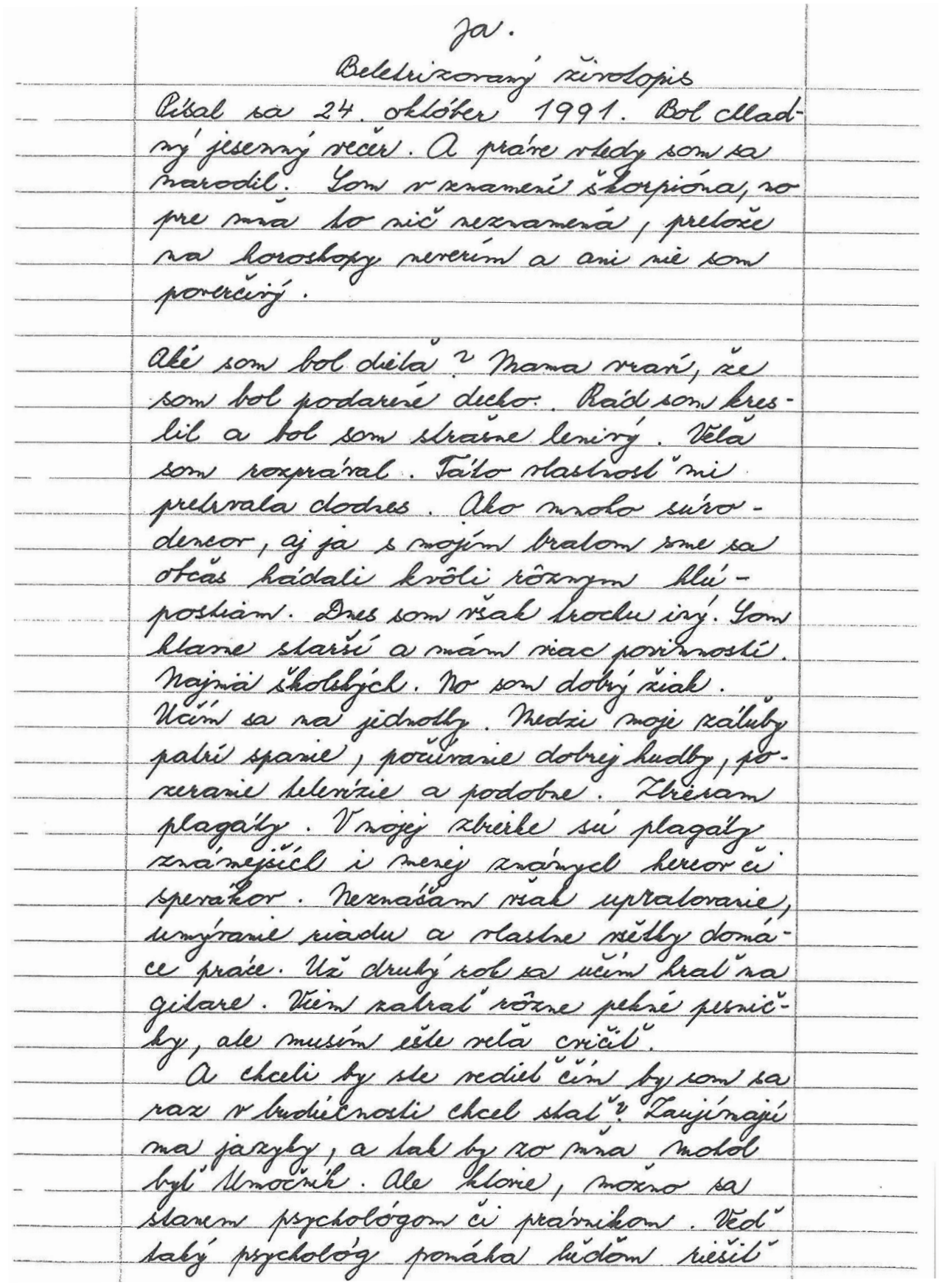

Ja.

Beletrizovaný životopis

Písal sa 24. október 1991. Bol chladný jesenný večer. A práve vtedy som sa narodil. Som v znamení škorpióna, no pre mňa to nič neznamená, pretože na horoskopy neverím a ani nie som poverčivý.

Aké som bol dieťa? Mama vraví, že som bol podarené decko. Rád som kreslil a bol som strašne lenivý. Veľa som rozprával. Táto vlastnosť mi pretrvala dodnes. Ako mnoho súrodencov, aj ja s mojím bratom sme sa občas hádali kvôli rôznym hlúpostiam. Dnes som však trochu iný. Som hlavne starší a mám viac povinností. Najmä školských. No som dobrý žiak. Učím sa na jednotky. Medzi moje záľuby patrí spanie, počúvanie dobrej hudby, pozeranie televízie a podobne. Zbieram plagáty. V mojej zbierke sú plagáty známejších i menej známych hercov či spevákov. Neznášam však upratovanie, umývanie riadu a vlastne všetky domáce práce. Už druhý rok sa učím hrať na gitare. Viem zahrať rôzne pekné pesničky, ale musím ešte veľa cvičiť.

A chceli by ste vedieť čím by som sa raz v budúcnosti chcel stať? Zaujímajú ma jazyky, a tak by zo mňa mohol byť Umočník. Ale ktovie, možno sa stanem psychológom či právnikom. Veď taký psychológ pomáha ľuďom riešiť

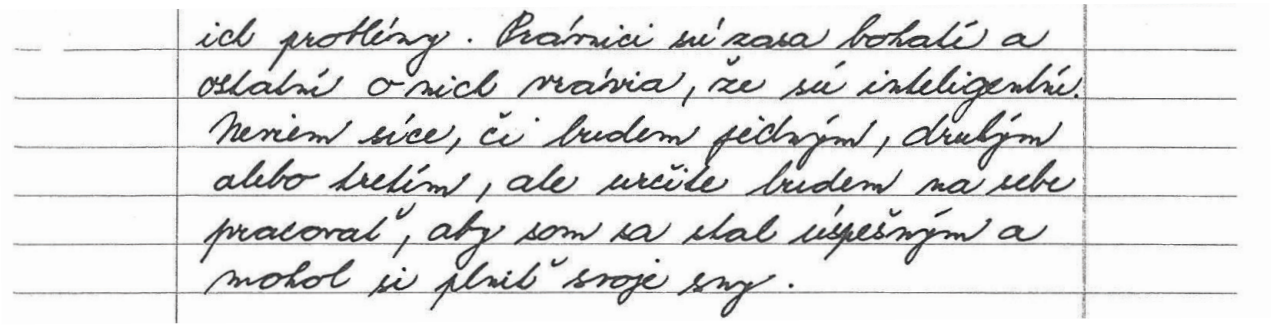

ich problémy. Právnici sú zasa bohatí a ostatní o nich vrávia, že sú inteligentní. Neviem síce, či budem jedným, druhým alebo tretím, ale určite budem na sebe pracovať, aby som sa stal úspešným a mohol si plniť svoje sny.

Vnútorná forma	Body
Obsah	
Kompozícia	
Jazyk	
Pravopis	
Štýl	
Spolu	

	Body
Vonkajšia forma	
Vnútorná forma	
Celkový dojem	
Spolu	

Celkové hodnotenie	%

G. Umelecký opis

Vnútorná forma..... 20 bodov

- **obsah**.....4 body
- dodržanie témy
- enumerácia zobrazovaných javov
- subjektívnosť pohľadu na zobrazované javy
- **kompozícia**.....4 body
- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu (dodržanie žánrovej formy)
- dodržanie zvoleného kompozičného plánu
- logické členenie textu
- **jazyk**.....4 body
- správne využitie slovných druhov typických pre daný slohový postup, resp. žánrovú formu (slohový útvar)
- syntaktická a morfologická správnosť použitých jazykových prostriedkov
- syntaktické prostriedky (napr. vety s viacnásobným vetným členom)
- použitie prídavných mien, prísloviek; synoným
- **pravopis**.....4 body
- **štýl**.....4 body
- pestrosť použitých jazykových prostriedkov
- tvorivé využitie umeleckých jazykových prostriedkov
- emocionálnosť

Tatranský krásavec (Umelecký opis)

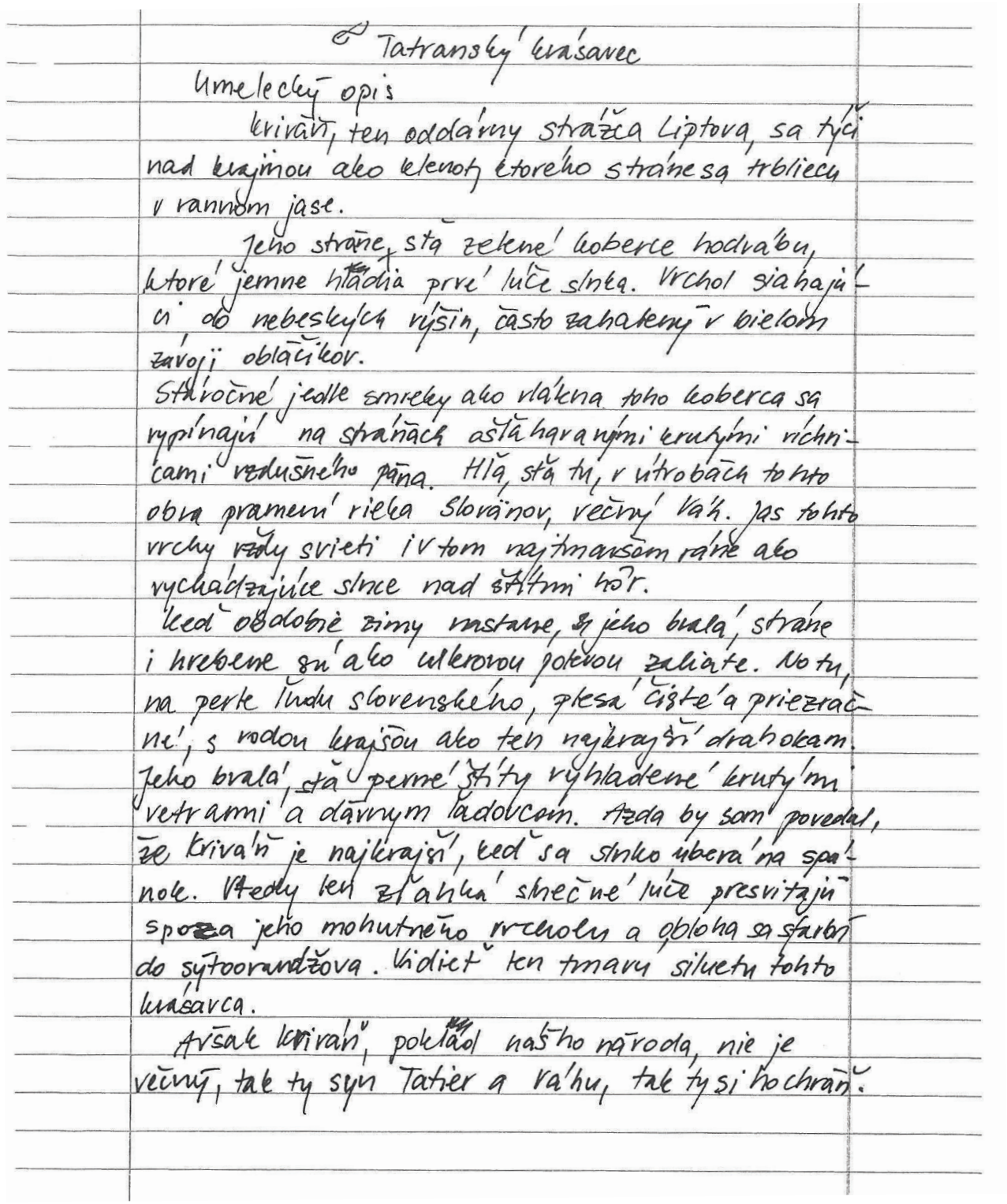

Tatranský krásavec

Umelecký opis

Kriváň, ten oddávny strážca Liptova, sa týči nad krajinou ako klenot, ktorého stráne sa trbliecu v rannom jase.

Jeho stráne, sťa zelené koberce hodvábu, ktoré jemne hladia prvé lúče slnka. Vrchol siahajúci do nebeských výšin, často zahalený v bielom závoji obláčikov.

Stáročné jedle smreky ako vlákna toho koberca sa vypínajú na stráňach ošľahavanými krutými víchricami vzdušného pána. Hľa, sťa tu, v útrobách tohto obra pramení rieka Slovänov, večný Váh. Jas tohto vrchy vždy svieti i v tom najtmavšom ráne ako vychádzajúce slnce nad štítmi hôr.

Keď obdobie zimy nastane, jeho bralá, stráne i hrebene sú ako ulkrovou polevou zaliate. No tu, na perle ľudu slovenského, plesá čisté a priezračné, s vodou krajšou ako ten najkrajší drahokam. Jeho bralá, sťa pevné štíty vyhladené krutými vetrami a dávnym ľadovcom. Azda by som povedal, že Kriváň je najkrajší, keď sa slnko uberá na spánok. Vtedy len zľahká slnečné lúče presvitajú spoza jeho mohutného vrcholu a obloha sa sfarbí do sýtoorandžova. Vidieť len tmavú siluetu tohto krásavca.

Avšak Kriváň, poklad nášho národa, nie je večný, tak ty syn Tatier a Váhu, tak ty si ho chráň.

Vnútorná forma	Body
Obsah	
Kompozícia	
Jazyk	
Pravopis	
Štýl	
Spolu	

	Body
Vonkajšia forma	
Vnútorná forma	
Celkový dojem	
Spolu	

Celkové hodnotenie	%

H. Slávnostný prejav

Vnútorná forma (maximálne 20 bodov)

- **obsah**.....4 body
- dodržanie témy
- vlastné hodnotenie aktuálnych javov (subjektívno-objektívny prístup)
- **kompozícia**.....4 body
- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu (dodržanie žánrovej formy)
- nadväznosť a logickosť textu
- členenie textu (oslovenie, úvod, jadro, záver)
- **jazyk**.....4 body
- správne využitie slovných druhov typických pre daný slohový postup, resp. žánrovú formu (slohový útvar)
- syntaktická a morfologická správnosť použitých jazykových prostriedkov
- pestrá modalita viet vo vyjadrovaní
- **pravopis**.....4 body
- **štýl**.....4 body
- využitie emocionálne pôsobiacich prvkov
- parafrázovanie a citovanie, využitie okrídlených výrazov, exempiel, aforizmov, bonmotov ap.
- tvorivé využitie lexiky
- subjektívnosť pohľadu
- originálnosť vo vyjadrovaní, nie frázovitosť

Výročie svadby (Slávnostný prejav)

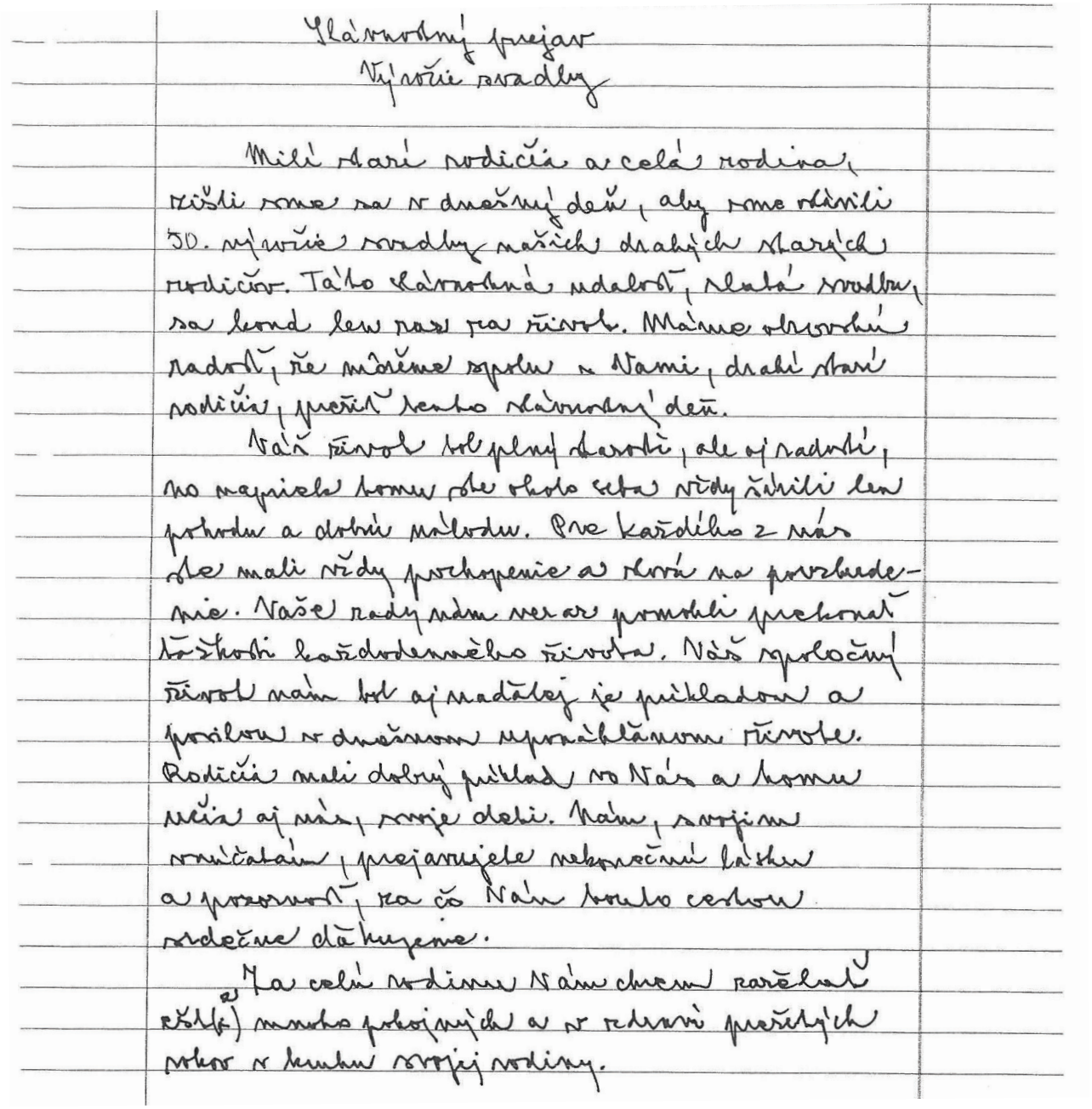

Slávnostný prejav
Výročie svadby

Milí starí rodičia a celá rodina, zišli sme sa v dnešný deň, aby sme oslávili 50. výročie svadby našich drahých starých rodičov. Táto slávnostná udalosť, zlatá svadba, sa koná len raz za život. Máme obrovskú radosť, že môžeme spolu s Vami, drahí starí rodičia, prežiť tento slávnostný deň.

Váš život bol plný starostí, ale aj radostí, no napriek tomu ste okolo seba vždy šírili len pohodu a dobrú náladu. Pre každého z nás ste mali vždy pochopenie a slová na povzbudenie. Vaše rady nám veraz pomohli prekonať ťažkosti každodenného života. Váš spoločný život nám bol aj naďalej je príkladou a posilou v dnešnom uponáhľanom živote. Rodičia mali dobrý príklad vo Vás a tomu učia aj nás, svoje deti. Nám, svojim vnúčatám, prejavujete nekonečnú lásku a pozornosť, za čo Vám touto cestou srdečne ďakujeme.

Za celú rodinu Vám chcem zaželať zšt(a) mnoho pokojných a v zdraví prežitých rokov v kruhu svojej rodiny.

Vnútorná forma	Body
Obsah	
Kompozícia	
Jazyk	
Pravopis	
Štýl	
Spolu	

	Body
Vonkajšia forma	
Vnútorná forma	
Celkový dojem	
Spolu	

Celkové hodnotenie	%

2.2 Jazyková korektúra a korektorské značky

Jazyková korektúra je oprava (úprava) textu, a to po stránke jazykovej alebo štylistickej. Ide o vyznačenie chýb, nepresností a nezrovnalostí v rukopise, ktoré vykonáva **korektor.**
Vo vydavateľstve je najčastejšie korektorom zodpovedný redaktor, úpravu textu na základe zistených nedostatkov v rukopise vykonáva technický redaktor vydavateľstva alebo pracovník tlačiarne, zodpovedný za sadzbu.
Na opravu chýb v rukopise sa používajú medzinárodne dohodnuté znaky, ktoré sa nazývajú **korektorské (opravné) značky.** Základné korektorské značky sa dajú využiť aj v školskej praxi, a to hlavne pri oprave slohových prác.

2.3 Niekoľko zásad správneho formátovania dokumentov

1. Bodka, výkričník, otáznik, čiarka, bodkočiarka a dvojbodka sa píšu tesne za príslušným slovom bez medzery (Ahoj!).
2. Pomlčka sa píše s medzerami z pravej aj ľavej strany (ja – ty). Ak je pomlčka na konci riadka, na začiatku ďalšieho riadka sa už nepíše.
3. Spojovník sa píše bez medzier sprava aj zľava a má inú funkciu ako pomlčka (modro-čierny).
4. Úvodzovky sa tesne pripájajú k výrazu alebo vete uvedenej v úvodzovkách, medzera sa nedáva ani pred pravé, ani za ľavé úvodzovky („bohatý“).
5. Zátvorky priliehajú tesne bez medzier k výrazu alebo vete v zátvorkách. Platí to pre všetky typy zátvoriek {123}.
6. Lomka sa píše na vyjadrenie podielu a medzi variantnými údajmi bez medzier (1/2), na oddeľovanie veršov v súvislom texte s medzerami z oboch strán.
7. Medzera sa kladie:
   - medzi slová a medzi vety,
   - za posledné interpunkčné znamienko,
   - pred pomlčku i za ňu,
   - za skratky, za značky atď.

   (Hincová, Húsková, 2012, s. 249)

2.4 Ukážka žiackej slohovej práce s príkladom komentovaného hodnotenia

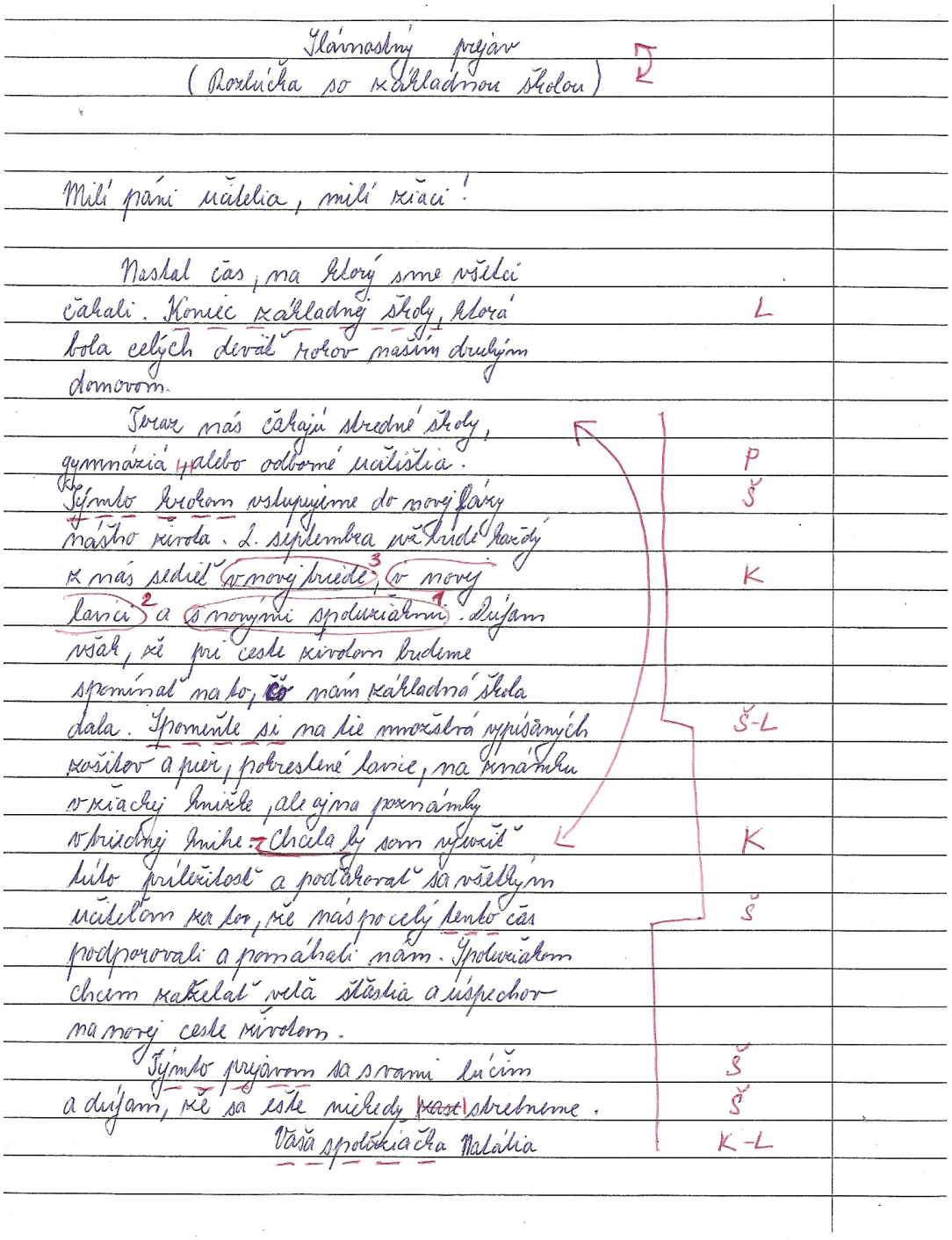

Slávnostný prejav
(Rozlúčka so základnou školou)

Milí páni učitelia, milí žiaci!

Nastal čas, na ktorý sme všetci čakali. Koniec základnej školy, ktorá bola celých deväť rokov našim druhým domovom.

Teraz nás čakajú stredné školy, gymnáziá alebo odborné učilištia. Týmto krokom vstupujeme do novej fázy nášho života. 1. septembra vo triede každý z nás sedieť v novej triede, v novej lavici a s novými spolužiakmi. Dúfam však, že pri ceste životom budeme spomínať na to, čo nám základná škola dala. Spomeňte si na tie množstvá vypísaných zošitov a pier, pobrešené lavice, na poznámky v žiackej knižke, ale aj na poznámky v triednej knihe. Chcela by som využiť túto príležitosť a poďakovať sa všetkým učiteľom za to, že nás po celý tento čas podporovali a pomáhali nám. Spolužiakom chcem zaželať veľa šťastia a úspechov na novej ceste životom.

Týmto prejavom sa s vami lúčim a dúfam, že sa ešte niekedy stretneme.

Vaša spolužiačka Natália

L
P
Š
K
Š-L
K
Š
Š
Š
K-L

Hodnotenie práce – *Rozlúčka so základnou školou* (Slávnostný prejav)

Vonkajšia forma (maximálny bodový zisk – 4 body)

Z posudzovaných javov vonkajšej formy sa v tejto práci vyskytlo nedodržiavanie vnútorného okraja, nedodržanie predpísaného rozsahu 1 strany formátu A4 a nesprávne opravené písmeno *č* v slove *čo* (v strede druhého odseku).

Navrhovaný počet bodov za vonkajšiu formu: 2 body.

Obsah (maximálny bodový zisk – 4 body)

V obsahu sa sleduje dodržanie témy, ktorá je vymedzená kľúčovými slovami. V tomto prípade ide o slová: *rozlúčka/lúčenie* a *základná škola*. Polovicu druhého odseku autorka textu zamerala na budúcnosť, teda na to, čo nasleduje po absolvovaní základnej školy, na stredoškolské štúdium. Tým, že jadro práce sa nezaoberá kľúčovými slovami, teda *lúčeniu sa so základnou školou,* autorka odbočila od témy. Neprekáža to, že spomenula aj stredoškolské štúdium, ale to, že venovala tejto téme príliš veľký priestor.

Zároveň sa pri posudzovaní obsahu práce očakáva od autora vlastné hodnotenie aktuálnych javov. Žiačka nepreukázala schopnosť subjektívno-objektívneho prístupu k hodnoteniu. Ostáva pri všeobecných konštatáciách o *novej ceste životom* a vyjadrení nádeje, že sa *ešte niekedy stretne* s prítomnými.

Navrhovaný počet bodov za obsah: 1 bod.

Kompozícia (maximálny bodový zisk – 4 body)

V kompozícii sa treba zamerať na uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu a dodržanie žánrovej formy. V danej práci je výrazné porušenie žánrovej formy, keď žiačka v závere použila formulku z listu *Vaša spolužiačka Natália,* ktorú aj graficky stvárnila tak, ako sa používa v listoch (odsadenie a zarovnanie smerom k pravému okraju strany). Tiež je nesprávne a vlastne aj nelogicky práca nazvaná žánrovou formou a žánrom je pomenovaná udalosť, pri ktorej sa daný prejav realizoval.

Ďalej sa v kompozícii posudzuje nadväznosť, logickosť a členenie textu. Žiačka v prvom odseku konštatuje, že *nastal koniec základnej školy,* čo je logická chyba, nie je zrejmé, či školu zatvorili, zbúrali ap. V polovici druhého odseku sa autorka prejavu prihovára svojmu publiku apelujúcim slovesom *spomeňte si,* ale nepomenováva adresáta tejto výzvy, teda toho, kto si má spomenúť. Učitelia, žiaci, spolužiaci? Podľa vymenovaných javov a udalostí je zrejmé, že je to výzva skôr pre jej spolužiakov, ktorí však mali byť v jadre oslovení až ako druhí v poradí, teda po učiteľoch. Toto poradie si zvolila autorka práce sama tým, aké použila úvodné oslovenie publika: *milí páni učitelia, milí žiaci!* V práci pri tom nie je zrejmé, či boli prítomní okrem učiteľov len spolužiaci autorky prejavu alebo aj iní žiaci, čo vyvoláva pocit kompozične nejednoznačne spracovanej práce.

Nelogické je aj radenie časovo vzdialenejšieho obdobia (stredoškolské štúdium) od aktuálnej situácie, ktorou je verejné lúčenie sa s učiteľmi a žiakmi základnej školy. K tomu sa autorka veľmi stručne dostáva až v závere druhého odseku (jadra práce). Táto pasáž sa začína vetou: *Chcela by som…* Keďže ide o významovo novú a uzavretú časť, táto veta mala začínať samostatný odsek, logicky by patril hneď na začiatok jadra prejavu. V samom závere prejavu nazvala autorka práce sama seba *spolužiačkou*, čo je logická chyba, pretože jej publikom boli aj učitelia (ktorí neboli jej spolužiaci) a spolužiaci (prípadne aj iní žiaci, ak nešlo v úvodnom oslovení o chybu).

Navrhovaný počet bodov za kompozíciu: 1 bod.

Jazyk (maximálny bodový zisk – 4 body)

V práci nebola splnená požiadavka na pestrú modalitu viet vo vyjadrovaní a zároveň nebolo využité hromadenie oslovení a ich opakované využitie v prejave.

Navrhovaný počet bodov za jazyk: 2 body.

Pravopis (maximálny bodový zisk – 4 body)

V tejto veľmi krátkej práci žiačka evidentne využila slová a vety, ktorých pravopis pozná. Nachádza sa tu jediná pravopisná chyba – čiarka navyše medzi členmi priraďovacej syntagmy (prvá veta druhého odseku).

Navrhovaný počet bodov za pravopis: 4 body.

Štýl (maximálny bodový zisk – 4 body)

V posudzovanej práci sa nenachádzajú emocionálne pôsobiace prvky, parafrázovanie a citovanie, okrídlené výrazy, exemplá, aforizmy, bonmoty. Autorka nevyužíva tvorivo lexiku, naopak skĺzla k stereotypnému vyjadrovaniu – opakovaniu slov a slovných výrazov, napr. *cesta životom, nastal čas, ten čas* ap. Nevyužíva originálnosť vo vyjadrovaní, ale siaha po frázach typu *verím, že sa ešte niekedy stretneme*. Namiesto presného a jasného používania plnovýznamových slov si vypomáha ukazovacími zámenami, napr. *týmto krokom* (Ktorým? Odvoláva sa v texte smerom dozadu, ale tam žiadny krok nespomína.) alebo napr. *tento čas (podporovali a pomáhali nám)* (Ktorý čas?) *Týmto prejavom*… (akoby si autorka uvedomila, že jej text nevykazuje veľa znakov slávnostného prejavu, preto publiku (i vyučujúcemu) pripomína, že vytvorila prejav.

Navrhovaný počet bodov za štýl: 1 bod.

Celkový dojem (maximálny bodový zisk – 4 body)

Poznámka: Pripomíname, že celkový dojem treba hodnotiť po prvom prečítaní práce. Ide o subjektívnu časť hodnotenia slohovej práce učiteľom (odborníkom).

Navrhovaný počet bodov za celkový dojem: 1 bod.

NAVRHOVANÝ POČET BODOV SPOLU: 12 bodov.

(Hincová, Húsková, 2011, s. 49-50)

Záver

Cieľom akreditovaného programu *Hodnotiace kritériá na opravu slohových prác* je snaha zjednotiť „slovenčinársku obec“ pri hodnotení slohových prác (cvičných, kontrolných i maturitných), a tým jeho zobjektivizovanie nielen na strednej škole, ale aj na 2. stupni základnej školy.

Výstupom tohto programu je okrem pohovoru z teoretickej časti **úspešná prezentácia,** v obsahu ktorej sa očakáva podrobné zhodnotenie konkrétnej písomnej práce s využitím kritérií hodnotenia slohových prác, a to vo forme prezentácie v MS PowerPoint v rozsahu cca 12 – 15 snímok.

Vytvorený učebný zdroj by mal pomôcť účastníkom vzdelávania nielen pri bežnej oprave slohových prác – čo je jeho hlavným cieľom, ale aj pri ich príprave na záverečný pohovor a plnohodnotnej prezentácii pred trojčlennou skúšobnou komisiou.

Zoznam bibliografických odkazov

FINDRA, J. 2004. *Štylistika slovenčiny.* Martin : Vydavateľstvo Osveta, 2004, 232 s. ISBN 80-8063-142-5.
HINCOVÁ, K., HÚSKOVÁ, A. 2012. *Slovenský jazyk pre 1. – 4. ročník stredných škôl.* 4. upravené vyd. Bratislava : SPN, 2012. ISBN 978-80-10-02376-9.
HINCOVÁ, K., HÚSKOVÁ, A. 2011. *Metodika výučby slovenského jazyka a literatúry v rámci nových pedagogických dokumentov.* Bratislava : MPC, 2011. ISBN 978-80-8052-380-0.
MISTRÍK, J. 1997. *Štylistika.* 3. upravené vydanie. Bratislava : SPN, 1997. 600 s. ISBN 80-08-02529-8.

PRÍLOHY

Prechádzka lesom (Citovo zafarbený opis)

Prechádzka lesom
(Citovo zafarbený opis)

Zima je prekrásne ročné obdobie. Každý rok pokrie zem, prekrásnou bielou perinou.
Ako sa prechádzam zamrznutou krajinkou, vidím na oknách starej chalúpky krásne trblietajúce sa kryštáliky, ktoré vykúzlila zima. V diaľke za starou chalúpkou poletujú čierne vrany, ktoré vznikajú nad bielou krajinkou.
Ako si ďalej kráčam po lesnej cestičke, veje mi do zamrznutej tváričky slabučký vánok. Cítim ako mi preniká do rozpustených vlasov, ktoré sa mi vznášajú vo vzduchu akoby lietali.
Pri malickom zamrznutom jazierku, ktoré akoby v sebe skrývalo tisíce (dy) diamantov, poskakuje ešte pár (ospalých) vo nezbedných zamrznutých zajačikov, ktorý hľadajú tôže malý kúsoček zelenkavej trávičky.
Všade navôkol sú zasnežené stromčeky. ale predsa len je medzi nimi jeden jediný, pred chalúpkou, ktorý svojim zimným ozdobením osvetľuje zimnú krajinku.
a zrazu zavládlo v celej krajine ticho. Psy prestali štekať, deti utekali domov a sa pripravujú stromčeky, ktoré zimu ešte viac skrášľa.
Zima je nádherné ročné obdobie. V tomto obdo-bí sú ľudia šťastný. Zima je rozprávková.

Drevené prasiatko (Opis pracovného postupu)

Drevené prasiatko
(Opis pracovného postupu)

Na pracovnom vyučovaní sme sa rozhodli, že si urobíme drevené prasiatko.

Najskôr som si vybrala vhodné drevo a ~~obrátko~~ obkreslila som si šablonu.

Keď som ho mala opkreslené, zobrala som si rámovú pílu a vypílila z dreva prasiatko. Poľnulatou rašplou som vybrúsila všetky oblúky na prasiatku a pilníkom som zahladila všetky ryhy. Keď som to dorobila, zobrala som vŕtačku a vyvŕtala som oko a nosné dierky. Neskôr som pílor vypílila rypák. Brúsnym papierom som zarovnala bočné strany. (Z) ľahtíkom som ohobľovala drevo a načla vhodnú hoblinu na chvost. Vybratú hoblinu som prilepila na zadok prasaťa, aj tak do stredu. Nakoniec som do rypáka vložila lepom natrenú ~~(kovovú)~~ euro a na hlavu som pripevnila zlatú mašľu.

Keď som dorobila všetky prípravy, i prasiatko som zobrala domov. Mame sa veľmi páčilo!!!

Prečo ma nikto nemá rád (Rozprávanie)

Prečo ma nikto nemá rád, alebo svedectvo orecha s množstvom mien

(Rozprávanie)

„ Dobrý deň. Vitajte. Prosím, neostýchajte sa, poďte ďalej. Verte, že rád privítam každú návštevu. Viem, že to tu lákavo nevonia, ani to tu nevyzerá ukážkovo, ale to nie je moja chyba. Volám sa Ajax, ale aj Astor, Art, Arkad, Alex, Aron ,And a dokonca ma niekto raz oslovil Aranka. Viete, veterinári, čo ma prezerali ,mi tipovali štyri, päť, dokonca šesť a viac rokov. Uznajte, som v rokoch a doteraz som vystriedal toľko pánov, že si ani nepamätám všetky svoje mená. A pritom som veľmi pekný milý malý orech. Mám všetko, čo poriadnemu psovi patrí: chvost, dve oči, dve uši, dlhý jazyk a čierny nos. A predsa mi vy, dvojnohí, stále ubližujete. Čo myslíte, prečo som tu? Lebo môj posledný pán sa rozhodol, že už nie som hodný jeho priazne. Tak ma vyhodil na ulicu, kde ma zrazil parádny čierny mercedes. Dokonca by som mal byť poctený, že ma zrazilo také fáro. Teraz som po zložitej operácii, ale vlastne to bola zbytočná námaha, lebo keď si po mňa do dvoch týždňov nikto nepríde, dajú mi injekciu. Podľa mňa je to veľmi hlúpe. Vy, ľudia sa na jednej strane predháňate, aby ste vyšľachtili nové superplemená, a na druhej sa nás bezcitne zbavujete. Ja viem, to počúvate na každom kroku, ale pozrite sa na mňa, ako som dopadol. Pred pár dňami chirurg urobil zázraky, aby ma zachránil a o dva týždne možno príde iný, aby mi dal injekciu, naložil ma do fúrika a odviezol na šarhovskú stanicu. Pri operácii ma dokonca vykastrovali a zaviedli mi mikročip, aby som sa už nestratil. Ja som teraz v bezpečí, ale veľa mojich potomkov a priateľov je na tom stále rovnako zle. Aj financovanie útulku, v ktorom som / mimochodom, je to už môj piaty prechodný domov/ je problematické. Takí ako vy nám síce pomáhajú, ale to nestačí. Je nás priveľa a stále, aj napriek opatreniam, nás pribúda. A musíte sa o nás postarať vy, ľudia, lebo my to sami nezvládneme. Ale prečo odchádzate, ešte som neskončil.... Ach, čo s vami. Kto vie, koľkokrát budem ešte rozprávať svoj príbeh, kým ma niekto vypočuje až do konca. Možno už o týždeň budem zase Ašar. Ale pravda je taká, že doteraz som žil naozaj ***psí život***!“

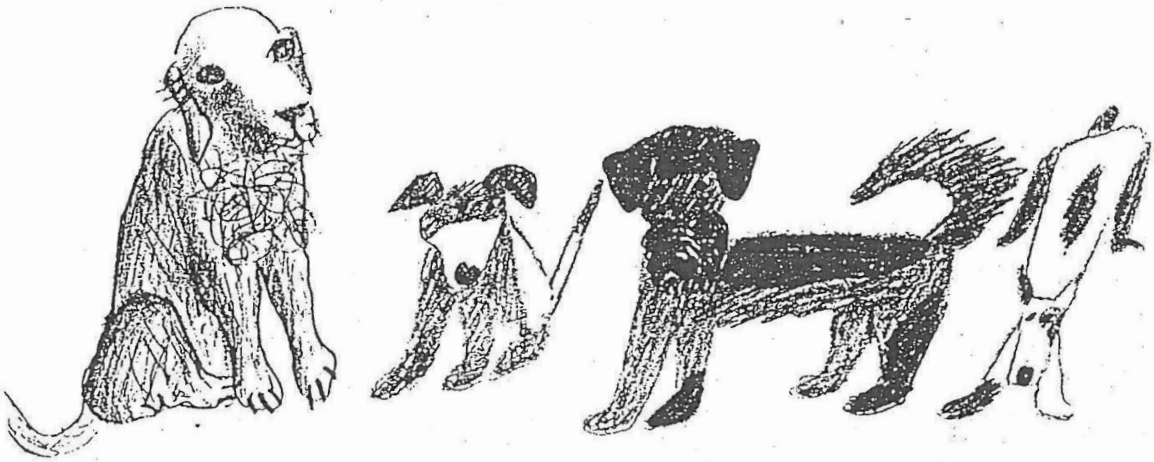

Pani Bobeková (Karikatúra)

Pani Bobeková
(Karikatúra)

Pani Bobeková je moja susedka. Býva v našom dome snáď už od praveku. Jej postava je nižšieho vzrastu a obdarená bujnými pneumatikami. Táto skutočnosť zapríčiňuje pozoruhodné javy pri jej pohybe. Napríklad, ak sa chce niekam premiestniť, je to akoby sa pohol parný valec. Má malé tučné nôžičky a to spôsobuje, že občas vyzerá ako taký malý tučniačik. Keď si všimnú na svojím nemotorným krokom dokotúľa pred dom, padne si na miesto a spod svojej blondatej ofiny kontroluje okolitý svet.

Účes má asi tak z roku 2,5 pred Kristom. Jej husté kučery niekedy pripomínajú [illegible] po kúsku.

Brada je 2 či 3 laloková. Svoj prasací rypáčik strká hlavne tam, kam nemá. Pani Bobeková má veľkú nezmýchanú hubu, nad ktorou sa pýši obrovská bradavica s 3 trčiacimi chĺpkami. Na stranách hlavy sa vynímajú 2 nejednotné, kompletné objekty podobné satelitom! Pravdepodobne sú to uši.

A keby ste videli tie jej okále! Sú také vypúlené, že to vyzerá, akoby jej niekto stále stál na nohe.

Aj napriek tomu, ako pani Bobeková vyzerá, je občas milá a občas sa s ňou dá celkom dobre pozhovárať.

Súkromný list

Milá mamička 8.4.09 BRATI

Ahoj jako sa máš ja sa tu mám
moc dobre a som tu šťastná.
Mám tu domáce zvieratá psa
volá sa Rony, je to strašne milí pes.
A prišlo sem aj k Lilki, a všetci
sme boli v čitárni na internete a
písali sme kamarátom a potom sme išli
domov a napísali nám, Lili nás tu
prekvapí.
Chodím aj na kone ~~[illegible]~~ sem lebo
vždy na obed už nemá čo robiť tak
som sa pristavil na koňe a Lili tam
chodí tiež.
Veľmi mi chýbate, ale si robíme
pizzu nama každý týždeň si ju musíme
robiť.
Odpíš mi ja už musím ísť
na večeru, tak ahoj.

Milá Veronika

PS: mám Vás moc ale moc rada.

Tuším, kam kráča ľudstvo. Premýšľam, kam kráčam ja (Úvaha)

Tuším, kam kráča ľudstvo. Premýšľam, 1
kam mám kráčať ja
(úvaha)

Kam kráča ľudstvo? Dobrá otázka. To by chcel vedieť snáď každý. Každého zaujíma, ako skončí naša planéta a celá spoločnosť. Lenže, aká je odpoveď?

Odpoveď na túto otázku nepozná nikto. Každý človek má svoju predstavu, ako to s nami dopadne, ale ako sa to naozaj skončí len málokto tuší. Môj postoj k dnešnej spoločnosti nie je jednoznačný. Ja sa pozerám na veci z rôznych uhlov a pokladám to za moju prednosť. Myslím si, že ľudstvo pokojne kráčalo svojou cestou, malo svoj rytmus a vývoj v spojení s prírodou. Ale v poslednom storočí už ľudstvo nekráča. Celá spoločnosť beží a beží ohromným tempom, ktorému nedlho prestane stačiť so silami. Technický vývoj ide dopredu, ľudia môžu spolu hovoriť cez telefón, teraz sa môžu dokonca aj vidieť cez telefón. Ohromný vynález. Môžme sa dohovoriť cez diaľku, ale na druhej strane sme menej vo fyzickom kontakte a naše vzťahy sa stávajú viac virtuálne ako skutočné. Pri tom, ako sa ľudia ženú za majetkom, peniazmi a postavením, nemajú čas na svojich blízkych a rodinu. Zarábajú peniaze, ~~kot~~ ktoré im však nestačia, a chcú viac, majú málo miesta pre svoje podniky a korporácie, preto treba vyklčovať zbytočné a zavadzajúce lesy. Jedno auto? Kdeže. Treba ich mať aspoň dve.

A že škodia nášmu životnému prostrediu? Nie, to nikoho nezaujíma.

2

Na druhej strane sú ľudia, ktorí si uvedomili iné hodnoty a oveľa väčšie, ktoré sa pre obyčajných ľudí dajú ťažko nájsť. Tí, ktorí sa nedali zlákať majetkom a peniazmi, dokážu vidieť hodnotu v prechádzke lesom alebo stretnutí s dobrými priateľmi. Toto sú veci, čo mi dávajú radosť a uvolnenie. Nechcem život v pretvárke, sebeckosti a bezcitnosti. Mojím cieľom je žiť pokojný život v rovnováke

Veľmi dôležitý je duševný pokoj, ktorý nezískam tam, kde sa stará každý sám o seba, ale v úprimných vzťahoch s ľuďmi a pozitívnym sebahodnotením. Kam mám teda kráčať ja?

Túto otázku by som v prvom rade zmenil na otázku, kam chcem kráčať ja. Kam mám kráčať, na to môže každý odpovedať rovnako. Podstatné je, kam chcem kráčať, ako chcem viesť svoj život, čo chcem v živote dosiahnuť a čo pre moje ciele spravím.

Môj budúci život si predstavujem v pokoji s osobou, ktorú budem milovať, s ktorou budeme spolu vychádzať a budeme k sebe úprimná a tolerantní. Na druhej strane dúfam, že sa nedám ovplyvniť spoločnosťou, ktorá pre mňa znamená konvencie, vzorce správania sa a nekonečné prispôsobovanie.

Samozrejme, každý človek sa musí istým spôsobom prispôsobovať, ale každému vyhovuje niečo iné a má vlastné názory, ktoré chce každý v inej miere vyjadriť. Ja mám rád slobodu takú, že keď si oblečiem to, čo sa mi páči, ale zvyčajne sa to nenosí, nebudú ma iní odsudzovať.

3

ale tomu sa človek žijúci svoj život s veľkým Ž nevyhne. Je to zvláštne, aká je väčšina ľudí prispôsobivá. Mám pocit, že ľudia ani nemajú svoj život. Žijú život rovnaký ako 90% ostatných ľudí. Ale prečo? Ľudia majú tendenciu robiť to, čo robia ostatní, chcú sa podobať svojim vzorom, chcú byť výnimoční ako ich vzori, ale práve tým sa dostávajú do stereotypu. Myslím si, že málo ľudí sa vie z chuti zasmiať kdekoľvek, keď im je niečo vtipné. Ale to sa predsa nepatrí! Byť hlučný na ulici, v reštaurácii, alebo v autobuse? Predsa tu majú byť ľudia vážni a ~~ticho~~ hlavne ticho. Ale prečo? Prečo sa nezasmiať? ~~Veď~~ Veď smiech je zdravý, hovorí sa. Ja by som sa tiež mohol tak tváriť, tiež mám sklon robiť to, čo všetci ostatní, ale sa snažím vyhnúť sa tomu, byť sám sebou a žiť svoj život. ~~Nez~~ Neznamená to, že nechcem patriť do spoločnosti. Chcem len povedať, že patriť do spoločnosti neznamená robiť to, čo všetci ostatní. Chcem byť súčasťou ľudstva, ale chcem ľuďom v mojom ~~okl~~ okolí ukázať, že sa dá tešiť z toho, že tráva je zelená a myš má pekné uška.

Takto si predstavujem moje miesto v spoločnosti a a naďalej chem kráčať týmto smerom, kde radosť nájdem aj tam, kde ju iní nevidia.

Antoine de Saint-Exupéry (neurčené)

Antoine de Saint-Exupéry

Antoine de Saint-Exupéry študoval v Paríži, pracoval ako letec a zúčastnil sa na občianskej vojne v Španielsku. Tragicky zahynul pri bojovom lete nad Korzikou.

Medzi jeho najznámejšie dielo patrí Malý princ. Svoju knihu venoval dospelému človeku. Mal na to rôzne dôvody. Jeho prvý dôvod: ten dospelý je jeho najlepší priateľ na celom svete. Ďalší dôvod: ten dospelý vie všetko pochopiť, dokonca i knižky pre deti. Nakoniec sa rozhodol, že túto knižku venuje dieťaťu, ktorým ten dospelý človek kedysi bol. Všetci dospelí boli najprv deťmi. Autor hneď na začiatku upozorňuje spoločnosť na zánik fantázie a predstavivosti. Ja si myslím, že v tomto mal naozaj pravdu. Pretože dospelý ničia fantáziu všetkým deťom. Ak by človek načúval viac deťom a nepodceňoval by ich, tak by ušetril veľa času z neustálej potreby meniť deti. Ten sa potom dá využiť na poznávanie nového. Len deti vedia, čo hľadajú, sú úprimné, milujú bez obmedzenia, vedia nazrieť do vnútra človeka. Tieto hodnoty by podľa autora mali začať hľadať aj dospelí. Treba prestať obviňovať a meniť deti. Protiklad detského a dospeláckeho vnímania sveta predstavuje spor v spoločnosti, avšak autor nám poskytuje východisko v zlatej strednej ceste. „Ak ide človek rovno dopredu, ďaleko nezájde", a preto sa musíme navzájom v živote tolerovať. A práve dua je schopná odhaliť krásu vecí, a preto každý človek je jedinečný v chápaní a vnímaní sveta. Vzájomná tolerancia, láska, pochopenie a otvorenosť obmedzia konflikty. Exupéry poukazuje na problémy doby upozorňuje na absurdnosť dospelých a ich činov tým, že píše Malého princa ako rozprávku. V skutočnosti každá veta má hlbší význam a s postupom času čitateľom pribúdajú skúsenosti a pohľad na knihu sa mení. Dieťa vidí príbeh založený na dobrodružstvách a priateľstvách, no dospelým už prinesie odpovede na otázky- čo je zmysel života, kde ho hľadať, aké hodnoty majú vyznávať, ako správne žiť. V Exupéryho postavách sa nájde každý, čo vysvetľuje univerzálnosť jeho diela. Vo svete peňazí, tvrdej politiky a byrokracie by sa mal však človek na chvíľu zastaviť a spýtať sa sám seba, či je naozaj šťastný a či robí šťastných aj druhých. A mal by si pripomenúť, že aj on bol raz dieťaťom.

Exupéry sa mi do pamäti zapíše práve kvôli dielu Malý princ. Je to dielo , vďaka ktorému si musíme uvedomiť akí v skutočnosti sme a čo zlé robíme ostatným. Myslím si, že každý človek po nej siahne dvakrát vo svojom živote. Raz ako dieťa, druhý raz ako dospelý.

Alkoholizmus (neurčené)

Alkoholizmus

Vraví sa, že každý má svoju drogu. Je len otázkou času a miesta, kedy sa s ňou stretne. Droga v najširšom zmysle slova mení vedomie a tým i vnímanie a správanie sa človeka. Drogovať sa dá nielen omamnými látkami, ale i jedlom, za istých okolností i prácou. Celkom „najbežnejším" a najrozšírenejším druhom závislosti je však alkoholizmus.

Priamo či nepriamo sa s ním stretávame denne. I napriek tomu, že jeho škodlivé dôsledky a účinky poznáme, v podstate ho tolerujeme. Dôsledky a účinky alkoholu by sme si mohli rozdeliť na dve časti: morálnu a medicínsku. Do tej morálnej môžeme zaradiť to, že ak je človek pod vplyvom väčšej miery alkoholu nielen že nevie čo robí, ale v mnohých prípadoch nevie ani sám o sebe. Svet je pre neho hračkou a čo mu príde na rozum je schopný aj vykonať. A tým ohrozuje nielen seba, ale aj iných. Podľa môjho názoru práve kvôli takémuto konaniu človeka pod vplyvom alkoholu dochádza v dnešnej dobe k toľkým dopravným nehodám, domácemu násilu a mnohým ďalším, často aj tragickým situáciám. Z medicínskeho hľadiska ide o to, že alkohol zabíja, zabíja viacej ľudí ako mor alebo nejaká vojna, pretože vojna alebo mor trvajú len určitú dobu, ale alkohol tu bol, je, aj bude - od jeho vynájdenia až do konca sveta. Najväčším problémom je, že alkoholik si neuvedomuje , ale väčšinou si nechce pripustiť, že má problém. A možno je to tým, že mnohí ľudia i odborníci posudzujú alkoholikov a alkoholizmus celkovo z hľadiska morálneho, a nie medicínskeho.

Postihnutí zvyknú svoj alkoholizmus dosť často maskovať (štatistika uvádza, že ženy maskujú alkoholizmus dokonca častejšie ako muži) a k vyhľadávaniu pomoci sa odhodlávajú až vo vrcholnom štádiu, keď je už pomerne dosť neskoro. Liečenie by nemalo prísť veľmi neskoro, ale ani príliš skoro. Ľahké i ťažké prípady majú rovnakú liečebnú podstatu. Obidva prípady totiž vyžadujú rešpektovanie úplnej, trvalej abstinencie. A to aj postihnutí, ktorí nie sú zrelí na liečbu a ešte ju nedokážu bezvýhradne prijať. A notorici ju už prijať nemôžu, pretože chronickým pitím sa v nich už stratili na to potrebné kvality. Alkoholik žije s vedomím, že alkoholizmus je nevyliečitelná choroba, ktorá človeka sprevádza od jej prvých začiatkov až do konca života. Podľa mňa, pokiaľ alkoholizmu šancu nedáme, myslím tým, že mu nedáme šancu zvíťaziť nad človekom, on nezvíťazí. Za posledných 200 rokov sa rozlišujú tri obdobia, kedy došlo k výraznému zvýšeniu produkcie a spotreby alkoholu vo svete: Je to v polovici minulého storočia, na prelome 19. a 20. storočia a v 70-tych rokoch nášho storočia. Dnešnú vysokú spotrebu alkoholu už nevysvetľujeme ako výrobu kvôli tomu, aby istí ľudia zbohatli, ale kvôli tomu, že alkohol sa stáva pravidelnou súčasťou nášho všedného života.

Myslím si, že alkoholizmus a jeho závislosť sa v nás začne usídľovať, keď mu dáme šancu zaplniť naše prázdne miesta . Podľa mňa si predpoklady pre závislosť vytvárame štýlom života a jeho základy sa budujú už v detstve.